

# **PRIJEDLOG ZAKONA O SIGURNOSNIM SLUŽBAMA REPUBLIKE HRVATSKE**

## **I      Ustavna osnova za donošenje Zakona**

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbama članaka 2. stavak 4. alineja 1., 16. i 102. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske.

## **II     Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se predlažu urediti Zakonom te posljedice koje će donošenjem Zakona proisteci**

1/            Ustrojstvo, djelokrug, način rada i ovlasti službi koje obavljaju poslove zaštite nacionalne sigurnosti, uređeni su, de lege lata, u nekoliko zakona:

- Zakon o unutarnjim poslovima ("Narodne novine", br. 19/91 - pročišćeni tekst, 73/91, 19/92, 76/94, 161/98, 29/2000 i 53/2000), odredbama članaka 13. do 19.. Ovim odredbama osnovana je Služba za zaštitu ustavnog poretka kao posebna ustrojstvena jedinica (Redarstvena služba) Ministarstva unutarnjih poslova, s ciljem prikupljanja podataka i obavijesti te poduzimanja potrebnih mjera i radnih radi otkrivanja i sprečavanja djelatnosti usmjerenih na podrivanje ili rušenje Ustavom utvrđenog poretka i ugrožavanja sigurnosti zemlje. Propisane su odredbe koje ovlašćuju ministra unutarnjih poslova da uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donosi akt o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Službe; propisana je obveza ministra unutarnjih poslova da Hrvatskom saboru, Predsjedniku Republike i Vladi daje podatke o radu, stanju i pitanjima Službe i o načinu izvršavanja njenih prava i dužnosti; propisano je ovlast Predsjednika Republike da razmatra stanje u oblasti zaštite Ustavom utvrđenog poretka te pokreće inicijative za poduzimanje mjera i usklađivanja djelatnosti nadležnih organa u provođenju utvrđene politike u oblasti zaštite Ustavom utvrđenog poretka; propisan je način kontrole zakonitosti rada Službe; propisane su ovlasti, sadržaj i način poduzimanja mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se odstupa od načela nepovredivosti osobnosti, tajnosti dopisivanja i drugih oblika općenja.

- Zakon o obrani ("Narodne novine", br. 74/93 - pročišćeni tekst, 57/96, 31/98, 78/99 i 16/2001) u odredbama članka 22. stavak 2. točke 2., 6., 11., 16. i 20., članka 27. točke 2. i 6., članaka 150. i 151. Ovim odredbama, ali i nekim drugim odredbama, propisane su ovlasti Ministarstva obrane za praćenje, procjenjivanje i poduzimanje mjera za zaštitu sigurnosti države u području obrane, te ustrojena Sigurnosno-informativna služba (kao Vojnu protuobavještajnu službu - Upravu SIS-a), i druge sigurnosne službe (Vojna obavještajna služba - Uprava za obavještajno-analitičke poslove, obavještajna uprava Glavnog stožera oružanih snaga Republike Hrvatske, Središnjice elektronskog izviđanja, 350. obavještajna bojna i Nacionalna služba elektronskog izviđanja radi obavljanja stručnih poslova sigurnosti obrane zemlje i zaštite Ministarstva obrane i propisuju njena prava, obveze i ovlaštenja.

- Zakon o Uredu za nacionalnu sigurnost ("Narodne novine", broj 37/95). Ovim Zakonom osnovan je Ured za nacionalnu sigurnost, kao posebno državno tijelo koje usklađuje rad državnih ministarstava u obavljanju poslova nacionalne sigurnosti, usmjerava i nadzire rad izvještajnih (protuobavještajnih i obavještajnih) službi, objedinjenje, raščlanjuje i procjenjuje obavještajne podatke i izvješća potrebna za obavljanje Ustavnih ovlasti Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske, skrbi za protuobavještajnu zaštitu i osiguranje Predsjednika Republike, Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske i objekata koji oni koriste. Propisane su službe (ustrojbene jedinice) Ureda (Hrvatska izvještajna služba, Nadzorna služba, Stožer osiguranja). Propisano je upravljanje Uredom i službama; propisano da Predsjednik Republike imenuje i razrješava predstojnika Ureda i ravnatelje službi i donosi odluku o unutarnjem ustrojstvu Ureda i djelokrugu službi i ostalih ustrojstvenih jedinica Ureda te načinu njihova rada. Propisano je da nadzor nad radom Ureda obavlja Predsjednik Republike, a nadzor nad zakonitošću rada da obavlja i Hrvatski sabor putem svog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

2/ Dok Ustav Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 56/90) i njegove izmjene i dopune objavljene u "Narodnim novinama", broj 135/97 nemaju posebnih odredbi o nacionalnoj sigurnosti i službama koje obavljaju poslove zaštite nacionalne sigurnosti (pa je ustavni osnov za donošenje Zakona o Uredu za nacionalnu sigurnost bila odredba članka 94. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske), ovakove odredbe sadrže Promjene Ustava Republike Hrvatske objavljene u "Narodnim novinama", broj 113/2000, tako da sada Ustav Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 41/2001 - pročišćeni tekst i 55/2001) propisuje: u odredbi članka 80. alineja 6. "Zastupnički dom: -donosi Strategiju nacionalne sigurnosti i Strategiju obrane Republike Hrvatske,;" u odredbi članka 80. alineja 7. "Zastupnički dom: - ostvaruje građanski nadzor nad oružanim snagama i službama sigurnosti Republike Hrvatske,;" u odredbi članka 103. "(1) Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske, u skladu s Ustavom i zakonom, surađuje u usmjeravanju rada sigurnosnih službi. (2) Imenovanje čelnika sigurnosnih službi, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog odbora Hrvatskoga sabora, supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade Republike Hrvatske."

Nisu samo promjene Ustava Republike Hrvatske osnov za novo drugačije normativno uređivanje sigurnosnih službi. Potreba za tim nalazi se u nedostacima i problemima dosadašnje organizacije i djelovanja sigurnosnih službi i nadzora nad njihovim radom. To su, osobito,:

- nejasnoća u pogledu razgraničenja djelokruga poslova i odgovornosti, uslijed čega je vrlo često dolazilo do pojava da se više službi bavi istim poslovima te da međusobno konkuriraju;

- uspostavljena je jedinstvena krovna organizacija (Ured za nacionalnu sigurnost) koja istovremeno usmjeravala i nadzirala rad protuobavještajnih i obavještajnih službi. Povjeravanje operativnih zadaća Uredu za nacionalnu sigurnost imalo je za posljedicu odvajanje pojedinih službi od matičnih ministarstava (Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva obrane), s jedne, te koncentraciju utjecaja nad sigurnosnim službama u rukama Predsjednika Republike, s druge strane;

- sigurnosne službe su instrumentalizirane u unutarnjih obračunima s političkim protivnicima onih osoba i tijela koji su nad njima imali operativne i kontrolne ovlasti, što je imalo za posljedicu stvaranja velikog nepovjerenja i općeg negativnog stava javnosti, koji je na granici posvemašnjeg negiranja opravdanosti njihova postojanja i djelovanja;

- zapošljavanje u sigurnosnim službama temeljilo se na političkoj podobnosti i osobnim vezama, a ne na profesionalnim kriterijima, što je među ostalim imalo za posljedicu relativno nisku kvalitetu i slabu učinkovitost rada službi;

- nepostojanje djelotvornog parlamentarnog nadzora nad službama sigurnosti, kako zbog formalnih karakteristika polupredsjedničkog sustava tako i zbog faktičkog odnosa Predsjednika Republike i Hrvatskog sabora.

3/ Predloženo zakonsko uređivanje organizacije i djelovanja sigurnosnih službi temelji se na razgraničenju ovlasti koje prema Ustavu Republike Hrvatske imaju zakonodavna vlast (Hrvatski sabor Strategijom nacionalne sigurnosti i Strategijom obrane Republike Hrvatske određuje ona ugrožavanja nacionalne sigurnosti koja su predmet djelovanja, prepoznavanjem, prevencijom, odvracanjem i poduzimanjem drugih mjera, sigurnosnih službi, i ostvaruje građanski nadzor nad radom sigurnosnih službi) a koje ovlasti imaju tijela državne izvršne vlasti (Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske usmjeravaju rad sigurnosnih službi), ali se temelji i na potrebi otklanjanja uočenih nedostataka u dosadašnjem organizaciji i radu sigurnosnih službi i sprečavanju pojavljivanja istih ili drugih nedostataka.

U tom cilju, radi sustavnog prikupljanja, analize, obrade i ocjene podataka koji su od značaja za nacionalnu sigurnost, jer omogućuju u cilju otkrivanja i sprječavanja radnji pojedinaca ili skupina koje su usmjerene: protiv opstojnosti, neovisnosti, jedinstvenosti i suvereniteta Republike Hrvatske, nasilnom rušenju ustroja državne vlasti, protiv Ustavom Republike Hrvatske i zakonima utvrđenih ljudskih prava i temeljnih sloboda, te osnova gospodarskog sustava Republike Hrvatske, i koji su nužni za donošenje odluka značajnih za ostvarivanje nacionalnih interesa u području nacionalne sigurnosti, osnivaju se obavještajne i protuobavještajne službe i to: Obavještajna agencija (OA) i Protuobavještajna agencija (POA) kao državne upravne organizacije i Vojna sigurnosna agencija (VSA) kao ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane. Prijelaznim odredbama Zakona propisuje se koje postojeće sigurnosne službe prestaju danom početka rada sigurnosnih službi koje se osnivaju odredbama ovog Zakona, preuzimanje njihovih zaposlenika, prostora, opreme, uređaja i drugih sredstava. Propisuje se da sigurnosne službe mogu imati ustrojstvene jedinice za obavljanje poslova iz njihovog djelokruga i službe za obavljanje administrativno tehničkih poslova, radi obavljanja protuobavještajnih poslova i područne jedinice u zemlji te Obavještajna agencija (OA) privremene ispostave u inozemstvu.

Ustav Republike Hrvatske u odredbi članka 103. stavak 1. propisuje da Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske, u skladu s Ustavom i zakonom "suraduju u usmjeravanju rada sigurnosnih službi. Predloženi Zakon, kao zakon iz članka 103. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske, u cilju ostvarivanja ove odredbe osniva Vijeće za nacionalnu sigurnost i Savjet za nacionalnu sigurnost, propisujući i njihove poslove. Vijeće za nacionalnu sigurnost čine Predsjednik Republike, predsjednik Vlade Republike Hrvatske, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske zadužen za unutarnju i vanjsku potliku, ministar nadležan za poslove obrane, ministar nadležan za unutarnje poslove, ministar nadležan za vanjske poslove, ministar nadležan za pravosuđe i načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske. Za doba ratnog stanja i stanja neposredne ugroženosti opstojnosti, neovisnosti, jedinstvenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske u radu Vijeće za nacionalnu sigurnost sudjeluje predsjednik Hrvatskog sabora, ministar gospodarstva i ministar financija. Jednak i ravnopravan položaj Predsjednika Republike s jedne strane i predsjednika Vlade Republike Hrvatske i drugih članova Vlade Republike Hrvatske koji su članovi Vijeće za nacionalnu sigurnost, s druge strane, osigurani su propisivanjem da sjednice

Vijeća za nacionalnu sigurnost sazivaju i pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati, utvrđuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade, i da akt Vijeća za nacionalnu sigurnost supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade Republike Hrvatske. Savjet za nacionalnu sigurnost, kojeg čine potpredsjednik Vlade zadužen za unutarnju i vanjsku politiku (koji kao član Vijeća za nacionalnu sigurnost je personalna veza između ova dva tijela), savjetnik Predsjednika Republike za nacionalnu sigurnost, čelnici sigurnosnih službi i predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost obavlja operativne poslove u provođenju akata Vijeća za nacionalnu sigurnost, praćenje i osiguravanje koordinacije rada sigurnosnih službi. Savjet za nacionalnu sigurnost preuzima i obavljanje poslova vezanih uz pitanja sigurnosti u komunikaciji i razmjeni informacija i dokumenata između Republike Hrvatske i Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora utvrđenih Odlukom Vlade Republike Hrvatske o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma o sigurnosti između Republike Hrvatske i Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, potpisanog 21. lipnja 2000. godine, koje sada obavlja Nacionalno povjerenstvo za sigurnost osnovano Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 26. srpnja 2000. godine. Stručne i administrativne poslove za Vijeće za nacionalnu i sigurnost Savjet za nacionalnu sigurnost obavljati će Ured Savjeta za nacionalnu sigurnost. Ovaj Ured će obavljati i poslove koje omogućuju Vijeću za nacionalnu sigurnost Savjetu za nacionalnu sigurnost ocjenu rada sigurnosnih službi. Ured će obavljati za potrebe Savjeta za nacionalnu sigurnost stručne poslove u provođenju Sporazuma o sigurnosti između Republike Hrvatske i Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, te sporazuma koje će eventualno Republika Hrvatska sklopiti s drugim stranim obrambenim organizacijama i u Uredu će se ustrojiti Središnji registar za prijem i pohranu svih informacija i dokumenata dobivenih od takovih stranih organizacija. Pored građanskog nadzora nad radom sigurnosnih službi od strane Hrvatskog sabora, Zakon uspostavlja i obavezu unutarnjeg nadzora kojeg ustrojava i organizira svaka sigurnosna služba, te nadzor nad radom kojeg obavlja Vijeće za nacionalnu sigurnost. Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavljati će poslove istraživanja i razvoja protokola, opreme, sredstava i tehnologije namijenjene za zaštitu tajnih podataka kao i informacijskih i telekomunikacijskih mreža i kanala kojima se tajni podaci razmjenjuju u sustavu nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske dok Vlada Republike Hrvatske temeljem ovlasti koju će joj dati predloženi Zakon ne osnuje posebnu ustanovu (Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju) radi obavljanja ovih poslova.

Sigurnosne službe provodit će poslove iz svog djelokruga temeljem Strategije nacionalne sigurnosti i Strategije obrane te Godišnjih smjernica za rad sigurnosnih službi. Djelokrug rada sigurnosnih službi propisuje se odredbama predloženog Zakona, pri čem se posebno propisuju poslovi i ovlasti sigurnosnih službi (prikupljanje podataka; prikupljanje podataka poduzimanjem mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode; evidencija i korištenje podataka; protuobavještajna zaštita; mjere prikrivanja; izvješćivanje). Pri tom, Obavještajna agencija (OA) obavještajno djeluje u inozemstvu, a Protuobavještajna agencija (POA) djeluje u zemlji. Vojna sigurnosna agencija (VSA) ne može u stanju mira obavještajno djelovati u inozemstvu, već obavještajne podatke pribavlja operativnim radom Obavještajne agencije (OA) i onda takove podatke analizira, obrađuje i ocjenjuje. Vojna sigurnosna agencija (VSA) protuobavještajno djeluje, pak, samo prema pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, te građanima zaposlenim u tijelima, službama ili ustanovama Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Među mjerama koje u obavljanju poslova iz svog djelokruga mogu poduzimati sigurnosne službe jesu mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode (nadzor sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu; nadzor prometa na tranzitno-međunarodnim telekomunikacijskim vezama; nadzor nad poštanskim pošiljkama; tehničko snimanje prostora i objekata; nadzirani promet predmeta i vrijednosti; tajno praćenje, motrenje, svjetlosno i zvučno snimanje osoba u otvorenom prostoru i javnim mjestima). Ove mjere mogu poduzimati samo sigurnosne službe koje obavljaju protuobavještajne poslove i to samo temeljem pismenog, obrazloženog naloga, sudbene vlasti (izuzetno, bez ovakovog naloga samo najduže 24 sata). Mogućnost propisivanja ovih ograničenja određenih temeljnih prava i sloboda moguće je prema odredbi članka 16. Ustava Republike Hrvatske i članka 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ustrojstvo sigurnosnih službi pobliže će se urediti uredbama Vlada Republike Hrvatske, kojima će se urediti i neka druga pitanja od značaja za njihov rad. Radom sigurnosnih službi upravljaju čelnici sigurnosnih službi i Zakon određuje koje osobe se smatraju čelnicima sigurnosnih službi (pri tom i koje rukovodne osobe sigurnosnih službi se smatraju dužnosnicima). U provođenju odredbe članka 103. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske uređuje se utvrđivanje kandidata za čelnike sigurnosnih službi, razdoblje za koje se imenuju te razlozi i način za njihovo razrješenje prije isteka mandata.

Zakonom se propisuju posebne odredbe u uređivanju nekih prava, obveza, odgovornosti i načina utvrđivanja plaće za čelnike (i druge dužnosnike), te zaposlenike i namještenike sigurnosnih službi, dok se u drugim pitanjima za čelnike i druge dužnosnike primjenjuju odredbe Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika, a za službenike i namještenike odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima, odnosno za službenike i namještenike Vojne sigurnosne agencije (VSA) odredbe Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Uređuje se i nadzor nad radom sigurnosnih službi, kojeg ostvaruju Vijeće za nacionalnu sigurnost i Hrvatski sabor u ostvarivanju građanskog nadzora. Zakon sadrži izričite odredbe o tome da Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost i služba koja obavlja stručne poslove za provođenje građanskog nadzora Hrvatskog sabora nad sigurnosnim službama nemaju položaj, obveze i prava sigurnosnih službi.

Vladi Republike Hrvatske se podjeljuje ovlast da osnuje posebnu ustanovu za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja protokola, opreme, sredstava i tehnološke namijenjen za zaštitu tajnih podataka u informacijskim i telekomunikacijskim sustavima, kao i informacijskih i telekomunikacijskih mreža i kanala kojima se tajni podaci razmjenjuju u sustavu nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske. Do početka rada ove ustanove (koju će Vlada Republike Hrvatske osnovati sukladno odredbi članka 12. Zakona o ustanovama) ove poslove će obavljati Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost.

### **III. Ocjena i izvori potrebnih sredstava za provođenje Zakona**

Sredstva potrebna za provođenje ovog Zakona osigurat će se u državnom proračunu i ocjenjuje se da sa ovim Zakonom uspostavljen sigurnosni sustav neće trebati veća sredstva u odnosu na ukupna sredstva državnog proračuna nego što se sada osiguravaju za rad postojećih sigurnosnih službi.

## **ZAKON O SIGURNOSNIM SLUŽBAMA REPUBLIKE HRVATSKE**

### **I. TEMELJNE ODREDBE**

#### **Članak 1.**

(1) Ovim se Zakonom, radi sustavnog prikupljanja, analize, obrade i ocjene podataka koji su od značaja za nacionalnu sigurnost, u cilju otkrivanja i sprječavanja radnji pojedinaca ili skupina koje su usmjerene: protiv opstojnosti, neovisnosti, jedinstvenosti i suvereniteta Republike Hrvatske, nasilnom rušenju ustroja državne vlasti, protiv Ustavom Republike Hrvatske i zakonima utvrđenih ljudskih prava i temeljnih sloboda, te osnova gospodarskog sustava Republike Hrvatske, i koji su nužni za donošenje odluka značajnih za ostvarivanje nacionalnih interesa u području nacionalne sigurnosti, osnivaju sigurnosne službe:

- Obavještajna agencija (OA),
- Protuobavještajna agencija (POA),
- Vojna sigurnosna agencija (VSA).

(2) Radi ostvarivanja suradnje Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske u usmjeravanju rada sigurnosnih službi osniva se Vijeće za nacionalnu sigurnost, a radi operativnog usklađivanja rada sigurnosnih službi osniva se Savjet za nacionalnu sigurnost.

(3) Sigurnosne službe poslove iz svog djelokruga provode temeljem: Strategije nacionalne sigurnosti, Strategije obrane, Godišnjih smjernica za rad sigurnosnih službi, zakona, odluka nadležnih tijela državne vlasti i povodom zahtjeva korisnika rezultata rada sigurnosnih službi postavljenih preko Vijeća za nacionalnu sigurnost.

(4) Poslove iz svog djelokruga sigurnosne službe smiju obavljati samo u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i propisima za provođenje zakona. Rad sigurnosnih službi nadziru Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske te Hrvatski sabor.

### **II. STRATEGIJA NACIONALNE SIGURNOSTI**

#### **Članak 2.**

(1) Strategijom nacionalne sigurnosti utvrđuje se područje nacionalne sigurnosti, utvrđuju temeljna polazišta nacionalne sigurnosti, analizira postojeće stanje nacionalne sigurnosti, označuju potencijalne prijetnje nacionalne sigurnosti, utvrđuju temeljni nacionalni interesi i ciljevi nacionalne sigurnosti.

(2) Strategiju nacionalne sigurnosti donosi Hrvatski sabor. Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) utvrđuje Prijedlog strategije nacionalne sigurnosti uz suglasnost Predsjednika Republike.

### **III. VIJEĆE ZA NACIONALNU SIGURNOST I SAVJET ZA NACIONALNU SIGURNOST**

#### **Članak 3.**

Vijeće za nacionalnu sigurnost:

- razmatra stanje u području nacionalne sigurnosti i temeljem sigurnosnih analiza i procjena utvrđuje prijedlog mjera za otklanjanje prijetnji sustavu nacionalne sigurnosti,
- utvrđuje Nacrt prijedloga strategije nacionalne sigurnosti,
- predlaže Predsjedniku Republike i Vladi donošenje odluka kojima se usmjerava sustav nacionalne sigurnosti i rad sigurnosnih službi,
- utvrđuje i predlaže Predsjedniku Republike i Vladi donošenje Godišnjih smjernica za rad sigurnosnih službi,
- savjetuje Predsjednika Republike i Predsjednika Vlade u pitanjima upravljanja sustavom nacionalne sigurnosti, a osobito sigurnosnim službama,
- predlaže Predsjedniku Republike i Vladi poduzimanje mjera u vezi s rezultatima nadzora nad radom sigurnosnih službi,
- utvrđuje prijedlog sredstava za rad sigurnosnih službi koja se osiguravaju u državnom proračunu,
- razmatra prijedloge i daje mišljenja o osiguranju sredstava za financiranje cjelokupnog sustava nacionalne sigurnosti.

#### **Članak 4.**

(1) Vijeće za nacionalnu sigurnost čine: Predsjednik Republike, predsjednik Vlade, potpredsjednik Vlade zadužen za unutarnju i vanjsku politiku, ministar nadležan za poslove obrane, ministar nadležan za unutarnje poslove, ministar nadležan za vanjske poslove, ministar nadležan za pravosuđe i načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

(2) Sjednicu Vijeća za nacionalnu sigurnost zajednički sazivaju i pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati zajednički utvrđuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. Sjednicom Vijeća za nacionalnu sigurnost predsjedava Predsjednik Republike, a odluke Vijeća za nacionalnu sigurnost supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

(3) U doba ratnog stanja i stanja neposredne ugroženosti opstojnosti, neovisnosti, jedinstvenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske u radu Vijeća za nacionalnu sigurnost sudjeluju Predsjednik Hrvatskoga sabora, ministar nadležan za financije i ministar gospodarstva.

(4) Kada Vijeće za nacionalnu sigurnost raspravlja o stanju nacionalne sigurnosti u državi, osobito stanju nacionalne sigurnosti u području obrane i unutarnje politike te području zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, te u slučajevima velikih prirodnih nepogoda i tehnoloških katastrofa, te kada raspravlja o prijedlogu Strategije nacionalne sigurnosti, može na svoje sjednice pozivati radi sudjelovanja i druge osobe.

(5) Vijeće za nacionalnu sigurnost pitanja značajna za svoj rad uređuje poslovníkom.

## Članak 5.

(1) Radi organiziranja pripremanja materijala za sjednice Vijeća za nacionalnu sigurnost, koordiniranja provođenja odluka Predsjednika Republike i Vlade o usmjeravanju rada sigurnosnih službi, operativnog usklađivanja rada sigurnosnih službi, poduzimanja mjera za unaprjeđivanje rada sigurnosnih službi osniva se Savjet za nacionalnu sigurnost.

(2) Savjet za nacionalnu sigurnost čine potpredsjednik Vlade zadužen za unutarnju i vanjsku politiku, kao predsjednik Savjeta, savjetnik Predsjednika Republike za nacionalnu sigurnost, kao potpredsjednik Savjeta, ravnatelj sigurnosnih službi i predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost. Sjednice Savjeta saziva i pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati određuje predsjednik Savjeta. Odluke Savjeta za nacionalnu sigurnost supotpisuju predsjednik Savjeta i zamjenik predsjednika Savjeta. Sjednice Savjeta mogu sazvati i pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati mogu odrediti Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. Kada Predsjednik Republike sazove sjednicu Savjeta o tome obavještava predsjednika Vlade, i obratno.

(3) U radu Savjeta za nacionalnu sigurnost mogu sudjelovati, po pozivu predsjednika Savjeta, i druge osobe.

(4) Savjet za nacionalnu sigurnost pitanja značajna za svoj rad uređuje poslovnikom. Na poslovnik o radu Savjeta za nacionalnu sigurnost suglasnost daje Vijeće za nacionalnu sigurnost.

## Članak 6.

(1) Radi obavljanja stručnih i administrativnih poslova za Vijeće za nacionalnu sigurnost i Savjet za nacionalnu sigurnost, poslova koje Vijeću za nacionalnu sigurnost omogućuju analizu izvješća sigurnosnih službi i ocjenu postizanja ciljeva rada sigurnosnih službi, poslova koji Predsjedniku Republike i Vladi Republike Hrvatske omogućuju nadzor nad radom sigurnosnih službi (osobito: nadzor zakonitosti rada, nadzor ostvarivanja propisanih ciljeva i ostvarivanja djelokruga rada, nadzor djelotvornosti i svrsishodnosti rada, nadzor korištenja potrebnih sredstava, nadzor suradnje među službama i suradnje s odgovarajućim službama drugih zemalja) osniva se Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost.

(2) Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavlja i poslove nužne za provedbu sigurnosnih mjera potrebnih za zaštitu povjerljivih informacija i dokumenata u razmjeni između Republike Hrvatske i stranih obrambenih organizacija, te distribuciju tih informacija i dokumenata među tijelima državne vlasti. U sastavu Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost ustrojava se Središnji registar za prijem i pohranu takovih informacija i dokumenata. Do početka rada Zavoda za informacijsku sigurnost i kripto-zaštitnu tehnologiju, Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavljati će poslove iz članka 85. stavak 1. ovoga Zakona.

(3) Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost ne smije obavljati poslove koji su prema odredbama ovoga Zakona poslovi sigurnosnih službi, ne smije u obavljanju svojih poslova primjenjivati mjere koje su ovlaštene primjenjivati sigurnosne službe, niti smije postavljati zahtjeve sigurnosnim službama u odnosu na obavljanje poslova iz njihovog djelokruga.



(4) Radom Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost upravlja predstojnik Ureda koji se imenuje odnosno razrješuje rješenjem koje supotpisuju Predsjednik Republike i Predsjednik Vlade. Predstojnik Ureda imenuje se na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može na dužnost predstojnika Ureda biti imenovana najviše dva puta uzastopno. Predstojnik Ureda može prije isteka mandata biti razriješen: ako to sam zatraži; ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne osigura provođenje poslova iz djelokruga Ureda; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa, zlouporabe položaja ili prekoračenja ovlasti, povrede državne, vojne ili službene tajne; te osude za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje dužnosti.

(5) Unutarnje ustrojstvo, poslovi ustrojstvenih jedinica Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, okvirni broj potrebnih službenika i namještenika za obavljanje poslova Ureda i druga pitanja od značaja za rad Ureda uredit će se uredbom koju donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Vijeća za nacionalnu sigurnost, uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike. Način rada, potreban broj službenika i namještenika s opisom njihovih poslova te potrebnim uvjetima za obavljanje poslova, njihovim ovlastima i odgovornostima službenika, pravima iz radnog odnosa, te druga pitanja od značaja za rad Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost uredit će se Pravilnikom o unutarnjem redu kojeg donosi predstojnik Ureda uz suglasnost Vijeća za nacionalnu sigurnost.

(6) Na predstojnika, službenike i namještenike Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima su uređeni položaj, prava, obveze i odgovornosti i način utvrđivanja plaća dužnosnika, službenih osoba i drugih službenika i namještenika sigurnosnih službi (Glava VIII. ovoga Zakona).

#### **IV. SIGURNOSNE SLUŽBE**

##### **a) Obavještajna agencija (OA)**

##### **Članak 7.**

(1) Obavještajna agencija (OA) je državna upravna organizacija koja planira i provodi obavještajno djelovanje u inozemstvu.

(2) Obavještajna agencija (OA) prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke političke, gospodarske, sigurnosne i vojne prirode koji se odnose na strane države, međunarodne vladine i nevladine organizacije, političke, vojne i gospodarske saveze, skupine i osobe, osobito one koji ukazuju na namjere, mogućnosti, prikrivene planove i tajna djelovanja koja su usmjerena na ugrožavanje nacionalne sigurnosti.

(3) Obavještajna agencija (OA) u obavljanju poslova za potrebe Protuobavještajne agencije (POA) može u dogovoru s njom za obavljanje tih poslova koristiti njene službene osobe. U Obavještajnoj agenciji (OA) radi obavljanja poslova za potrebe Vojne sigurnosne agencije (VSA) ustrojava se posebna unutarnja jedinica čiji zaposlenici moraju imati znanja i vještine za obavljanje vojnih dužnosti i poslova ili se unutar ustrojstvenih jedinica Obavještajne agencije (OA) organiziraju službe čiji zaposlenici moraju imati znanje i vještine za obavljanje vojnih dužnosti i poslova. Obavještajna agencija (OA) može za obavljanje poslova za potrebe Vojne sigurnosne agencije (VSA) u sporazumu s njom koristiti njene službene osobe.

(4) Obavještajna agencija (OA) skrbi o protuobavještajnoj sigurnosti državljana i institucija Republike Hrvatske u inozemstvu i u tom cilju surađuje s odgovarajućim službama Ministarstva vanjskih poslova.

## **b) Protuobavještajna agencija (POA)**

### **Članak 8.**

(1) Protuobavještajna agencija (POA) je državna upravna organizacija koja planira i provodi protuobavještajno djelovanje u zemlji.

(2) Protuobavještajna agencija (POA) prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke o djelovanju stranih obavještajnih službi, i o djelovanju pojedinih osoba, grupa i organizacija na teritoriju Republike Hrvatske koja su usmjerena protiv nacionalne sigurnosti.

(3) Protuobavještajna agencija (POA) sudjeluje u protuobavještajnoj zaštiti i skrbi za sigurnost zaštićenih osoba, objekata i prostora određenih odlukom Vlade Republike Hrvatske, te važnijih skupova i sastanaka kada to zatraži Vlada Republike Hrvatske.

(4) Ako postoje osnove sumnje da strane obavještajne službe, pojedine osobe ili grupe pripremaju ili poduzimaju radnje koje mogu dovesti do ugrožavanja nacionalne sigurnosti, Protuobavještajna agencija (POA) ovlaštena je tražiti potrebne obavijesti od ovlaštenih osoba pravnih osoba i građana i u tu svrhu ih pozivati na obavjesne razgovore, te ostvariti uvid u njihovu dokumentaciju i podatke za koje smatra da mogu pomoći u ocijeni da li postoji ugrožavanje nacionalne sigurnosti.

(5) U Protuobavještajnoj agenciji (POA) radi obavljanja poslova za potrebe Vojne sigurnosne agencije (VSA) ustrojava se posebna unutarnja jedinica čiji zaposlenici moraju imati znanje i vještine za obavljanje vojnih dužnosti i poslova, ili se unutar unutarnjih jedinica Protuobavještajne agencije (POA) organiziraju službe čiji zaposlenici moraju imati znanje i vještine za obavljanje vojnih dužnosti i poslova. Protuobavještajna agencija (POA) može za obavljanje poslova za potrebe Vojne sigurnosne agencije (VSA) u sporazumu s njom koristiti njene službene osobe.

(6) Protuobavještajna agencija (POA) u obavljanju poslova protuobavještajne zaštite, sukladno odredbama ovog Zakona i odredbama posebnog zakona izrađuje sigurnosne provjere osoba kojima se povjeravaju tajni podaci i predmeti posebnog interesa, osoba koje takvim podacima i predmetima mogu imati pristup, i osoba koje su zaposlene ili će se zaposliti u državnoj upravi i stručnim službama tijela državne vlasti te pravnim osobama na poslovima značajnim za nacionalnu sigurnost.

### **Članak 9.**

U Protuobavještajnoj agenciji (POA) ustrojava se operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija koji obavlja tehničku koordinaciju s telekomunikacijskim operatorima u Republici Hrvatskoj, nadzire organizaciju informacijske sigurnosti u tijelima državne vlasti, usmjerava provedbu mjera iz područja informacijske sigurnosti i kriptozastitu tijela državne vlasti, te ima ovlast nadzora zakonitosti rada davatelja telekomunikacijskih usluga.

### **c) Vojna sigurnosna agencija (VSA)**

#### **Članak 10.**

(1) Vojna sigurnosna agencija (VSA) je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane za planiranje i provođenje obavještajne i protuobavještajne potpore Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage) za izvršenje zadaća obrane opstojnosti, suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

(2) Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju obavještajnih poslova analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke o vojskama i obrambenim sustavima drugih zemalja, o vanjskim pritiscima koji mogu imati utjecaj na obrambenu sigurnost, o aktivnostima u inozemstvu koje su usmjerene na ugrožavanje obrambene sigurnosti zemlje, koje joj u doba mira pribavlja Obavještajna agencija (OA), dok ih u stanju rata i stanju neposredne ugroženosti opstojnosti, jedinstvenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske može i neposredno pribavljati radom u inozemstvu.

(3) Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju protuobavještajnih poslova prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke o namjerama, mogućnostima i planovima djelovanja pojedinih osoba, grupa i organizacija u zemlji kojima je cilj ugrožavanje obrambene moći države te poduzima mjere otkrivanja, praćenja i suprotstavljanja ovakvim aktivnostima.

(4) Vojna sigurnosna agencija (VSA) sudjeluje u protuobavještajnoj zaštiti i skrbi za sigurnost štićenih pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga, te objekata i prostora koje odredi ministar obrane.

(5) Ako postoje osnove sumnje da strane sigurnosne službe, pojedine osobe ili grupe pripremaju ili poduzimaju radnje koje mogu dovesti do ugrožavanja obrambene sigurnosti zemlje, Vojna sigurnosna agencija (VSA) ovlaštena je pozivati na obavjesne razgovore pripadnike Ministarstva obrane i Oružanih snaga, te građane zaposlene u tijelima, službama ili ustanovama Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

(6) U provođenju poslova protuobavještajne zaštite Vojna sigurnosna agencija (VSA), sukladno odredbama ovoga Zakona i odredbama posebnog zakona izrađuje sigurnosne provjere pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga i osoba koje su zaposlene u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

#### **Članak 11.**

(1) Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju protuobavještajnih poslova mjere i radnje propisane ovim Zakonom smije primjenjivati prema pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga, te građanima zaposlenima u tijelima, službama ili ustanovama Ministarstva obrane i Oružanih snaga kada je to u vezi s obavljanjem njihovih dužnosti ili poslova i samo u prostorima i objektima Ministarstva obrane i Oružanih snaga. Kada je protuobavještajne mjere i radnje nužno primijeniti prema ovim osobama izvan prostora u kojem obavljaju dužnosti i poslove, Vojna sigurnosna agencija (VSA) o tome obavještava Protuobavještajnu agenciju (POA) i zajedno s njom utvrđuje način obavljanja protuobavještajnih aktivnosti.

(2) Kada Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju protuobavještajnih poslova prema odredbi stavka 1. ovoga članka sazna i ocijeni da bi mjere i radnje propisane ovim Zakonom trebalo primjenjivati i prema drugim osobama, odmah o tome obavještava Protuobavještajnu agenciju (POA) i zajedno s njome utvrđuje način obavljanja protuobavještajnih aktivnosti.

(3) Kada Protuobavještajna agencija (POA) u obavljanju protuobavještajnih poslova sazna i ocijeni da bi mjere i radnje propisane ovim Zakonom trebalo primjeniti i prema osobama iz stavka 1. ovoga članka, odmah o tome obavještava Vojnu sigurnosnu agenciju (VSA) i zajedno s njome utvrđuje način obavljanja protuobavještajnih aktivnosti.

#### **d) Strategijsko elektroničko izviđanje za potrebe sigurnosnih službi**

##### **Članak 12.**

Strategijsko elektroničko izviđanje za potrebe Obavještajne agencije (OA) i Vojne sigurnosne agencije (VSA) provodi Središnjica elektroničkog izviđanja Glavnog stožera Oružanih snaga. Planove provođenja strategijskog elektroničkog izviđanja za potrebe ovih sigurnosnih službi donosi Savjet za nacionalnu sigurnost na prijedlog ravnatelja tih službi.

### **V. POSLOVI I OVLAŠTI SIGURNOSNIH SLUŽBI**

#### **a) Prikupljanje podataka**

##### **Članak 13.**

Sigurnosne službe mogu, u okviru svog djelokruga rada, prikupljati podatke korištenjem javnih izvora, uključujući uvid u registre i zbirke podataka, a mogu ih prikupljati i primjenom tajnih postupaka i mjera prikupljanja podataka.

##### **Članak 14.**

(1) Sigurnosne službe mogu prikupljati podatke obavjesnim razgovorom uz prethodni pristanak osobe za koju se pretpostavlja da ima saznanja o podacima od interesa za nacionalnu sigurnost.

(2) Uz izričit pristanak osobe s kojom se obavlja obavjesni razgovor, obavjesni razgovor može se snimiti sredstvima za svjetlosno i zvučno snimanje.

(3) Ako se osnovano može pretpostaviti da osoba koja nije dala pristanak za obavljanje obavjesnog razgovora ima saznanja o podacima značajnim za nacionalnu sigurnost, sigurnosna služba će zatražiti od Ministarstva unutarnjih poslova da s ovakvom osobom obavi obavjesni razgovor na način propisan posebnim zakonom.

### **Članak 15.**

- (1) Sigurnosne službe mogu prikupljati podatke korištenjem tajnih suradnika.
- (2) Uvjeti i način prikupljanja podataka korištenjem tajnih suradnika uređuju se napatkom ravnatelja sigurnosne službe.

### **Članak 16.**

- (1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i pravne osobe koje vode ili upravljaju registrima i zbirkama osobnih i drugih podataka, omogućit će sigurnosnoj službi, na temelju pisanog naloga ravnatelja sigurnosne službe, pristup računalnoj ili na sličan način ustrojenoj zbirci podataka, uporabom odgovarajućih sučelja.
- (2) Ako tijela i osobe iz stavka 1. ovog članka nemaju računalne ili slične registre i zbirke podataka, omogućit će sigurnosnoj službi uvid u druge njihove registre i zbirke osobnih i drugih podataka.

#### **b) Poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode**

### **Članak 17.**

- (1) Protuobavještajna agencija (POA) može primjenjivati mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode. Vojna sigurnosna agencija (VSA) može primjenjivati mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode samo pod uvjetima propisanim odredbom članka 11. ovoga Zakona.
- (2) Mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode mogu se provoditi ako se podaci ne mogu prikupiti na drugi način ili je njihovo prikupljanje povezano s nerazmjernim teškoćama. Ako postoji mogućnost izbora između više mjera tajnog prikupljanja podataka primjenit će se mjera kojom se manje zadire u Ustavom zaštićena prava i slobode.
- (3) Mjere tajnog prikupljanja podataka jesu:
  1. nadzor sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu,
  2. nadzor prometa na tranzitno-međunarodnim komunikacijskim vezama,
  3. nadzor nad poštanskim pošiljkama,
  4. tehničko snimanje prostora i objekata,
  5. nadzirani promet predmeta i vrijednosti,
  6. tajno praćenje, motrenje, svjetlosno i zvučno snimanje osoba u otvorenom prostoru i javnim mjestima.

(4) Mjere tajnog prikupljanja podataka mogu se poduzimati temeljem pismenog naloga za njihovo provođenje kojeg izdaje sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Suce ovlaštene za izdavanje pismenog naloga za provođenje mjera tajnog prikupljanja podataka određuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Pisani obrazloženi prijedlog za primjenu mjere tajnog prikupljanja podataka podnosi ravnatelj agencije.

(5) Izuzeto od odredbe stavka 4. ovoga članka, ako bi odgoda provedbe mjera tajnog prikupljanja podataka onemogućila postizanje cilja primjena mjera može započeti na temelju naloga ravnatelja agencije. O izdavanju naloga odmah se izvješćuje ovlašteni sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a nakon isteka roka od 24 sata od početka primjene mjera one se mogu provoditi samo temeljem pismenog naloga ovlaštenog suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(6) Zahtjev za poduzimanje mjera i nalog za poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka moraju sadržavati oznaku mjere koja će se primjenjivati, oznaku osobe prema kojoj će se mjera primjenjivati, obrazloženje razloga zbog kojih se mjera provodi i rok trajanja mjere. Ako se predlaže i dozvoljava poduzimanje više mjera, moraju biti navedeni podaci za svaku mjeru. Prijedlog za poduzimanje mjera i nalog za poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka predstavljaju državnu tajnu.

### **Članak 18.**

(1) Mjere tajnog prikupljanja podataka iz članka 17. stavak 3. točke 1., 2., 3., 4. i 6. mogu trajati najdulje četiri mjeseca.

(2) Mjere tajnog prikupljanja podataka iz članka 17. stavka 3. točka 5. primjenjuju se jednokratno.

(3) Ako postoji potreba za daljnjim provođenjem mjera tajnog prikupljanja podataka mora se ishoditi novi pismeni nalog ovlaštenog suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

### **Članak 19.**

(1) Pravne osobe koje obavljaju poslove tehničkog komuniciranja na daljinu i poslove dostave poštanskih pošiljaka moraju omogućiti sigurnosnim službama provedbu mjera tajnog prikupljanja podataka, u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Pravne osobe iz stavka 1. ovog članka dužne su osigurati sigurnosnim službama uvjete za izravni pristup objektima i tehničkoj opremi te uvjete za provedbu mjera, uporabom odgovarajućih tehničkih sučelja.

### **Članak 20.**

(1) Tajno praćenje, motrenje, svjetlosno i zvučno snimanje u otvorenom prostoru i na javnim mjestima, provodi se ako je nužno za otkrivanje i bilježenje okolnosti, veza, susreta i događaja od interesa za nacionalnu sigurnost.

(2) Način provedbe mjera iz stavka 1. ovoga članka, sudjelovanje službene osobe i uporabu sredstava u provedbi ovih mjera određuje ravnatelj sigurnosne službe ili osoba koju on ovlasti.

### **Članak 21.**

(1) Ako podaci prikupljeni primjenom mjera tajnog prikupljanja podataka ukazuju na pripremanje ili počinjenje kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti, sigurnosne službe izvješćuju državno odvjetništvo.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka ne smije sadržavati podatke o mjeri tajnog prikupljanja podataka niti rezultate provedbe te mjere.

(3) Ako postoji interes zaštite nacionalne sigurnosti obaveza iz stavka 1. ovoga članka može se odložiti odlukom glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

## **c) Evidencije podataka i njihovo korištenje**

### **Članak 22.**

(1) Sigurnosne službe uspostavljaju i vode zbirke i registre osobnih podataka i druge evidencije prikupljenih podataka i dokumenata o podacima.

(2) Osobe koje su upoznate s podacima iz evidencija sigurnosnih službi i dokumentima o tim podacima dužne su ih čuvati kao državnu tajnu.

### **Članak 23.**

(1) Sigurnosne službe dužne su na zahtjev građana obavijestiti ga da li su prema njemu poduzimane mjere prikupljanja podataka, te da li se u službama vode evidencije o njegovim osobnim podacima, i na njegov zahtjev staviti mu na uvid dokumente o prikupljenim podacima.

(2) Sigurnosne službe nisu dužne postupiti prema odredbama stavka 1. ovoga članka:

- ako bi obavijest dovela u opasnost izvršenje zadaća sigurnosne službe,
- ako bi obavijest mogla dovesti do ugrožavanja sigurnosti druge osobe,
- ako bi obavijest mogla dovesti do drugih štetnih posljedica za nacionalnu

sigurnost.

(3) U slučaju iz stavka 2. ravnatelj sigurnosne službe obavijestit će Savjet za nacionalnu sigurnost koji donosi konačnu odluku.

#### **Članak 24.**

(1) Podaci i dokumenti koje svojim radom prikupe sigurnosne službe mogu se koristiti samo za svrhe radi kojih su prikupljeni. Tajnost prikupljenih podataka određuje se po odredbama Zakona o zaštiti tajnosti podataka.

(2) Dokumenti o podacima koji se ne odnose na svrhu radi koje su prikupljeni uništavaju se o čemu se sastavlja zapisnik koji potpisuju osobe koje su prisustvovala uništenju dokumenata.

#### **d) Sigurnosne provjere**

#### **Članak 25.**

(1) Sigurnosna provjera provodi se za čelnike i zaposlenike sigurnosnih službi, Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost te osoba iz članka 10. stavak 6. u postupku njihovog imenovanja na dužnost odnosno prijama na rad. Sigurnosna provjera provodi se i za osobe koje se imenuju na dužnosti ili raspoređuju na određene poslove od posebnog značaja za sigurnost zemlje, sukladno posebnim propisima. Sigurnosna provjera provodi se i za osobe koje se primaju u hrvatsko državljanstvo i za strance u Republici Hrvatskoj čiji je boravak važan za sigurnost države.

(2) Sigurnosna se provjera provodi kao:

- djelomična sigurnosna provjera koja uključuje pribavljanje podataka iz registara i zbirki podataka Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, odnosno Ministarstva obrane Republike Hrvatske,

- potpuna sigurnosna provjera koja pored pribavljanja podataka prema alineji 1. ovoga stavka, uključuje i pribavljanje podataka o zakonom propisanim zaprekama za obavljanje dužnosti odnosno poslova na koje se osoba za koju se provodi sigurnosna provedba imenuje odnosno raspoređuje, te drugih podataka nužnih za prosudbu podobnosti za obavljanje dužnosti i poslova u vezi sa zaštitom nacionalne sigurnosti.

(3) Sigurnosna služba koja provodi sigurnosnu provjeru može obaviti razgovor s osobom koja se provjerava, može saslušati osobe koje su s njom u vezi, može koristiti podatke iz službenih evidencija koja vode druge službe i tijela, a može poduzeti i postupke i mjere tajnog prikupljanja podataka. Način obavljanja sigurnosne provjere pobliže određuju ravnatelji sigurnosnih službi.

#### **Članak 26.**

(1) Sigurnosne službe mogu obavljati sigurnosnu provjeru domaćih fizičkih i pravnih osoba s kojima su sklopile ugovor o nabavi roba i usluga ili izvođenju radova za svoje potrebe, te domaćih i fizičkih i pravnih osoba koje isporučuju robe i usluge ili obavljaju radove za Ministarstvo obrane i Oružane snage.



(2) Sigurnosnu provjeru domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba koji isporučuju robe i usluge ili obavljaju radove za Ministarstvo obrane i Oružane snage obavljaju Protuobavještajna agencija (POA) za domaće osobe a Obavještajna agencija (OA) za strane osobe, u suradnji s Vojnom sigurnosnom agencijom (VSA).

(3) Vojna sigurnosna agencija (VSA) obavlja sigurnosnu provjeru domaćih pravnih i fizičkih osoba, a Obavještajna agencija (OA) stranih pravnih i fizičkih osoba, koje isporučuju robe i usluge ili obavljaju radove za Ministarstvo obrane i Oružane snage.

#### **e) Protuobavještajna zaštita**

##### **Članak 27.**

(1) U obavljanju protuobavještajne zaštite sigurnosne službe u okviru svog djelokruga rada izrađuju sigurnosne prosudbe moguće ugroženosti štićenih osoba i objekata, obavljaju sigurnosno provjeravanje osoba koje bi mogle imati pristup štićenim osobama, objektima i prostorima, primjenjuju mjere protuprislušne zaštite za objekte i prostore te sudjeluju u planiranju, provođenju i nadzoru tehničkih i fizičkih mjera sigurnosti.

(2) Štićene osobe, objekte i prostore određuje Vlada.

##### **Članak 28.**

(1) Sigurnosne službe u okviru svog djelokruga rada provode mjere protuprislušne zaštite, vrše protuprislušne preglede, obavljaju nadzor građevinsko-tehničkih radova, tehničke dokumentacije objekata, instalacija, telekomunikacijske i informatičke opreme te sudjeluju u planiranju, provođenju i nadzoru tehničkih i fizičkih mjera sigurnosti.

(2) Sigurnosne službe iz stavka 1. ovoga članka vrše sigurnosno provjeravanje osoba zaposlenih na poslovima fizičke i tehničke zaštite, tehničkog i informatičkog održavanja u objektima iz članka 27. ovoga Zakona, te sigurnosno provjeravanje drugih pravnih osoba i njihovih djelatnika koji sudjeluju u izvođenju poslova koji utječu na mjeru protuprislušne zaštite iz stavka 1. ovoga članka.

(3) O poslovima iz stavaka 1. i 2. ovoga članka sigurnosne službe vode posebne evidencije.

##### **Članak 29.**

U provođenju protuobavještajne zaštite, Protuobavještajna agencija (POA) nadziru organizaciju i provođenje informacijske sigurnosti u tijelima državne uprave, osim u Ministarstvu obrane gdje ovaj nadzor obavlja Vojna sigurnosna agencija (VSA).

## **f) Mjere prikrivanja**

### **Članak 30.**

(1) U obavljanju poslova iz svog djelokruga sigurnosne službe mogu poduzeti mjere prikrivanja vlasništva nad stvarima, mjere prikrivanja vlasništva nad pravnim osobama, mjere prikrivanja stvarnog identiteta svojih zaposlenika i drugih osoba, te mogu uz naknadu koristiti tajne usluge pravnih i fizičkih osoba.

(2) Zaposlenik sigurnosne službe u vrijeme prikrivenosti stvarnog identiteta ima sva prava zaposlenika.

### **Članak 31.**

(1) Podaci o mjerama i troškovima za provođenje mjera iz članka 30. ovoga Zakona tajni su i mogu biti dostupni tijelima i osobama temeljem odluke koju donosi Vijeće za nacionalnu sigurnost na prijedlog predsjednika Savjeta za nacionalnu sigurnost.

(2) Djelatnost i materijalno-financijsko poslovanje u prikrivnim pravnim osobama obavlja se prema propisima važećim za tu vrstu djelatnosti. Prikrivna pravna osoba ne može biti osoba koja se financira neposredno iz proračuna Republike Hrvatske. Prikrivna pravna osoba osniva se i održava iz sredstava sigurnosnih službi. Tako nastali troškovi vode se na poziciji proračuna sigurnosne službe namijenjenoj posebnim troškovima.

(3) Sva imovina prikrivne pravne osobe vlasništvo je Republike Hrvatske, a prihod nastao iz legalne djelatnosti koristi sigurnosna služba kao sredstvo posebne namjene za obavljanje svoje djelatnosti.

### **Članak 32.**

(1) Zaštita tajnosti identiteta osoba i drugih izvora podataka, zaštita načina na koji je podatak prikupljen, obveza je sigurnosnih službi i drugih osoba i tijela u sustavu nacionalne sigurnosti, i sigurnosne službe te druge osobe i tijela u sustavu nacionalne sigurnosti ne smiju otkriti identitet osoba i drugih izvora podatka.

(2) U slučaju oštećenja zdravlja ili smrtnog stradavanja, koji su nastali u vezi obavljanja poslova nacionalne sigurnosti, evidentirani tajni suradnik sigurnosne službe ostvaruje prava kao i zaposlenik sigurnosne službe.

(3) Odluku o ostvarivanju prava iz stavka 2. ovoga članka donosi ravnatelj obavještajne odnosno protuobavještajne agencije uz suglasnost Savjeta za nacionalnu sigurnost, odnosno ministar obrane na prijedlog ravnatelja Vojne sigurnosne agencije (VSA) i uz suglasnost Savjeta za nacionalnu sigurnost.

**g) Izvješćivanje****Članak 33.**

(1) Sigurnosne službe o svim važnijim podacima koje su prikupile u svom radu te svojim procjenama sigurnosnih situacija izvješćuju Predsjednika Republike, predsjednika Hrvatskoga sabora, predsjednika Vlade i predsjednika Savjeta za nacionalnu sigurnost. Vojna sigurnosna agencija (VSA) izvješća dostavlja i ministru obrane i načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga. Ministrima i drugim državnim dužnosnicima dostavljaju se oni podaci koji se odnose na njihov djelokrug rada.

(2) Godišnja izvješća o svom radu sigurnosne službe dostavljaju Predsjedniku Republike, Hrvatskome saboru i Vladi, a na njihov zahtjev dostavljaju im i izvanredna izvješća o stanju u području nacionalne sigurnosti u području njihovog djelokruga rada.

(3) Izvješća o podacima iz stavka 1. i izvješća o radu sigurnosnih službi i stanju u području nacionalne sigurnosti državna su tajna. Hrvatski sabor, Predsjednik Republike i Vlada mogu odlučiti da izvješća iz stavka 2. ili pojedini njihovi djelovi ne predstavljaju tajnu.

**VI. SURADNJA SIGURNOSNIH SLUŽBI****Članak 34.**

(1) Sigurnosne službe surađuju u obavljanju svojih poslova.

(2) Sigurnosna služba kada prikupi podatke iz djelokruga rada druge sigurnosne službe dužna ju je o tome izvijestiti.

(3) Sigurnosna služba može kada ocijeni da je to potrebno radi obavljanja poslova iz njenog djelokruga tražiti od druge sigurnosne službe podatke o praćenim osobama i činjenicama koje je saznala te dokumente kojima raspolaže.

(4) Sigurnosne službe mogu ustrojavati zajednička provedbena tijela i skupine sigurnosnih službi za obavljanje pojedinih poslova iz njihovog djelokruga.

(5) Sigurnosne službe u neposrednoj suradnji ili u okviru Savjeta za nacionalnu sigurnost rješavaju moguće sukobe nadležnosti, uvažavajući zajedničke ciljeve nacionalne sigurnosti i ekonomičnosti u radu.

(6) Ako nije moguće postići potreban stupanj suradnje sigurnosnih službi i riješiti pitanja iz stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka Savjet za nacionalnu sigurnost obavijestiti će Vijeće za nacionalnu sigurnost o potrebi donošenja odluka o usklađenom djelovanju sigurnosnih službi.

**Članak 35.**

(1) Sigurnosne službe u okviru svog djelokruga surađuju s tijelima državne uprave, lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave, tijelima sudbene vlasti, pravnim osobama i građanima.

(2) Svatko je dužan obavijestiti sigurnosnu službu ukoliko sazna podatke o pripremi ili izvođenju radnji za koje ocjenjuje da mogu predstavljati ugrožavanje nacionalne sigurnosti.

**Članak 36.**

(1) Sigurnosne službe mogu, temeljem međunarodnih obveza, surađivati sa stranim sigurnosnim i drugim odgovarajućim službama razmjenom podataka i zajedničkim provođenjem poslova iz svog djelokruga.

(2) Uspostavu i prekid suradnje s pojedinom stranom službom odobrava Vijeće za nacionalnu sigurnost, na temelju prijedloga Savjeta za nacionalnu sigurnost.

**Članak 37.**

(1) Sigurnosne službe mogu dostavljati stranim službama podatke o osobama ako je to potrebno za provedbu njihovih zadaća ili čuvanje osobito značajnih sigurnosnih interesa primatelja podataka. Podaci se neće dostaviti ako bi to bilo u suprotnosti s interesima Republike Hrvatske ili je zaštita interesa osobe o kojoj bi se dostavili podaci od veće važnosti.

(2) Dostavljeni podaci moraju se evidentirati. Zajedno s podacima primatelju se daje naputak da se dostavljeni podaci mogu koristiti samo u svrhu za koju su dostavljeni, te da sigurnosna služba koja dostavlja podatke pridržava pravo traženja povratne informacije o načinu uporabe dostavljenih podataka.

**VII. USTROJSTVO I UPRAVLJANJE SIGURNOSNIM SLUŽBAMA****Članak 38.**

(1) U sigurnosnim službama se mogu ustrojivati unutarnje ustrojstvene jedinice za obavljanje određenih poslova iz njihovog djelokruga i službe za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova za potrebe sigurnosnih službi i njihovih ustrojstvenih jedinica.

(2) U Protuobavještajnoj agenciji (POA) mogu se ustrojiti područne jedinice, a u Obavještajnoj agenciji (OA) mogu se ustrojiti privremene ispostave. U Vojnoj sigurnosnoj agenciji (VSA) ustrojavaju se unutarnje organizacijske jedinice prema odredbama Zakona o obrani.

**Članak 39.**

(1) Unutarnje ustrojstvo, djelokrug rada njihovih ustrojstvenih jedinica i njihovih ispostava, način upravljanja tim jedinicama i ispostavama poslovi okvirni broj službenih osoba (službenika koji prikupljaju, obrađuju, analiziraju sigurnosne podatke i dokumente) i drugih službenika i namještenika, izgled, sadržaj i pravo uporabe službene legitimacije i službene značke, pravo na nošenje i uporabu oružja, unutarnji nadzor rada, korištenje i raspolaganje financijskim i drugim sredstvima, i druga pitanja od osobitog značaja za rad sigurnosne službe utvrđuje se uredbom koju donosi Vlada na prijedlog Savjeta za nacionalnu sigurnost, a uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(2) Prijedlog uredbe iz stavka 1. ovoga članka kojom se uređuje Vojna sigurnosna agencija (VSA) Savjet za nacionalnu sigurnost utvrđuje uz suglasnost ministra obrane.

**Članak 40.**

(1) Na temelju uredbe o unutarnjem ustrojstvu, pravilnikom o unutarnjem redu sigurnosne službe utvrđuje se način rada sigurnosne službe, i njenih ustrojstvenih jedinica, potreban broj službenih osoba i drugih službenika i namještenika utvrđuje se broj potrebnih službenika i namještenika s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća i potrebnih uvjeta za obavljanje poslova, njihove ovlasti i odgovornosti, prava iz radnog odnosa, te druga pitanja od značaja za rad službe koja nisu uređena uredbom iz članka 39. ovoga Zakona.

(2) Pravilnike o unutarnjem redu Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA) donose njihovi ravnatelji uz suglasnost Savjeta za nacionalnu sigurnost. Pravilnik o unutarnjem redu Vojne sigurnosne agencije (VSA) donosi ministar obrane na prijedlog ravnatelja Vojne sigurnosne agencije (VSA) i uz suglasnost Savjeta za nacionalnu sigurnost.

(3) Pravilnici o unutarnjem redu sigurnosnih službi državna su tajna i ne objavljuju se.

**Članak 41.**

(1) Pravilnicima o načinu sigurnosnog djelovanja pobliže se određuju postupci, mjere i sredstva u radu, te način planiranja, programiranja, provedbe, evidentiranja i izvješćivanja u poslovima iz djelokruga sigurnosnih službi.

(2) Pravilnike o načinu sigurnosnog djelovanja donose ravnatelji Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA) uz suglasnost Savjeta za nacionalnu sigurnost. Pravilnik o načinu sigurnosnog djelovanja Vojne sigurnosne agencije (VSA) donosi ministar obrane na prijedlog ravnatelja Vojne sigurnosne agencije (VSA) i uz suglasnost Savjeta za nacionalnu sigurnost.

(3) Pravilnici o načinu sigurnosnog djelovanja državna su tajna i ne objavljuju se.

**Članak 42.**

(1) Radom sigurnosnih službi upravljaju ravnatelji, a radom njihovih ustrojstvenih jedinica pomoćnici ravnatelja ili načelnici.

(2) Ravnatelji sigurnosnih službi, njihovi zamjenici i njihovi pomoćnici koji upravljaju radom ustrojstvenih jedinica sigurnosnih službi imaju položaj dužnosnika u smislu ovoga Zakona.

**Članak 43.**

(1) Ravnatelji sigurnosnih službi imenuju se odnosno razrješuju rješenjem koje supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

(2) Postupak imenovanja ravnatelja sigurnosnih službi pokreću Predsjednik Republike i predsjednik Vlade utvrđivanjem prijedloga kandidata i dostavljanjem prijedloga na prethodno mišljenje odboru Hrvatskoga sabora nadležnog za unutarnju politiku. Kandidata za ravnatelja Vojne sigurnosne službe (VSA) Predsjedniku Republike i predsjedniku Vlade predlaže ministar obrane.

(3) Ravnatelj sigurnosne službe imenuje se na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može na dužnost ravnatelja sigurnosne službe biti imenovana najviše dva puta uzastopno.

(4) Ravnatelj sigurnosne službe može prije isteka mandata biti razrješen: ako to sam zatraži; ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne provodi odluke Predsjednika Republike i Vlade kojima se usmjerava rad službe ili ne provodi njihove mjere u vezi s nadzorom rada službe; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa; zlouporabe položaja ili prekoračenja ovlasti; povrede državne, vojne ili službene tajne; te osude za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim obavljanja dužnosti.

(5) Postupak za razrješenje ravnatelja sigurnosne službe mogu pokrenuti Predsjednik Republike, predsjednik Vlade i Hrvatski sabor. Kada postupak za razrješenje pokreću Predsjednik Republike ili predsjednik Vlade, prije donošenja rješenja o razrješenju može se zatražiti mišljenje Hrvatskoga sabora. Kada postupak razrješenja pokreće Hrvatski sabor, zbog u postupku nadzora utvrđene nezakonitosti rada sigurnosne službe ili njenih djelatnika, Predsjednik Republike i predsjednik Vlade donijet će rješenje o razrješenju ravnatelja sigurnosne službe.

(6) Ravnatelji sigurnosnih službi imaju zamjenike koji se imenuju i razrješuju na način i pod uvjetima propisanim odredbama stavaka 1. do 5. ovoga članka, time da u postupku imenovanja zamjenika ravnatelja Vijeće za nacionalnu sigurnost postupak imenovanja pokreće na prijedlog ravnatelja sigurnosne službe, a u postupku razrješenja zamjenika ravnatelja se pribavlja mišljenje ravnatelja sigurnosne službe. Za imenovanje odnosno razrješenje zamjenika ravnatelja Vojne sigurnosne agencije (VSA) Vijeće za nacionalnu sigurnost pribavlja i mišljenje ministra obrane.

(7) Ravnatelji sigurnosnih službi i njihovi zamjenici imaju položaj čelnika sigurnosnih službi.

#### **Članak 44.**

(1) Unutarnja organizacija, pravila obavljanja poslova i način davanja naloga za obavljanje poslova u sigurnosnim službama i njihovim ustrojstvenim jedinicama moraju biti uspostavljeni na takav način da se uvijek može utvrditi individualna odgovornost.

(2) Službena osoba dužna je provoditi naloge nadređenih, osim kada je smatra da će time učiniti kazneno djelo ili učiniti drugu povredu zakona. U takovom slučaju, službena osoba je dužna o tome obavijestiti ravnatelja sigurnosne službe. Ako ravnatelj sigurnosne službe zahtijeva provođenje naloga, službena osoba je dužna provesti nalog i o tome će obavijestiti predsjednika Savjeta za nacionalnu sigurnost i predsjednika odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za unutarnju politiku.

(3) Protiv službene osobe koja je prijavila nalog iz stavka 2. ovoga članka ne smije se provoditi nikakav postupak koji bi bio posljedica prijave i koji bi štetio interesima službene osobe.

### **VIII. POLOŽAJ, PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI I NAČIN UTVRĐIVANJA PLAĆA DUŽNOSNIKA, SLUŽBENIH OSOBA I DRUGIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA SIGURNOSNIH SLUŽBI**

#### **a) Primjena propisa**

#### **Članak 45.**

(1) U pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom na službene osobe i druge službenike i namještenike Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA), primjenjuju se odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

(2) U pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom na službene osobe i druge službenike i namještenike Vojne sigurnosne agencije (VSA) primjenjuju se odredbe Zakona o službi u oružanim snagama.

#### **b) Prijam u službu**

#### **Članak 46.**

(1) Za prijam na rad u sigurnosne službe nije obavezan natječaj.

(2) Osobe koje se primaju na rad u sigurnosne službe, pored općih uvjeta za prijam u državnu službu, moraju ispunjavati i posebne uvjete za prijam i raspoređivanja na pojedine poslove (određena stručna sprema i struka, radni staž, posebne stručne vještine i znanja, posebna zdravstvena sposobnost i dr.) propisane pravilnikom o unutarnjem redu sigurnosne službe.

(3) Osobe koje se primaju na rad u sigurnosne službe moraju ispunjavati i sigurnosne uvjete koje se utvrđuju postupkom sigurnosne provjere. Sigurnosna provjera provodi se pristankom osobe koja se prima na rad u sigurnosne službe i u odnosu na osobe s kojima živi u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, odnosno i u odnosu na osobe s kojima živi u zajedničkom kućanstvu. Ukoliko osoba koja se prima na rad ne pristane na ove sigurnosne provjere s njom se ne može zasnovati službenički odnos.

(4) Ne može se primiti na rad u sigurnosnu službu osoba za koju postoji zapreka za prijam u državnu službu.

(5) Ako na rad u sigurnosnu službu neka osoba nije primljena jer ne ispunjava uvjete odnosno jer postoje zapreke za prijam, sigurnosna služba nije dužna obrazložiti razloge zbog kojih nije primljena na rad.

#### **Članak 47.**

(1) Rješenje o prijamu u službu i o rasporedu na radno mjesto donosi ravnatelj sigurnosne službe.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne dostavlja se ministarstvu nadležnom za poslove opće uprave.

#### **Članak 48.**

(1) Osobama koje su u sigurnosnu službu primljene na rad kao vježbenici može radni odnos prestati tijekom vježbeničkog staža ako se tijekom vježbeničkog staža ocijeni da ne pokazuju sposobnosti nužne za obavljanje poslova u sigurnosnoj službi.

(2) Osobe koje se u sigurnosnu službu primaju na rad kao službenici primaju se uz obvezni probni rad u trajanju od jedne godine.

### **c) Plaće**

#### **Članak 49.**

Plaće čelnika i drugih dužnosnika, službenih osoba i drugih službenika i namještenika sigurnosnih službi, utvrđuju se odlukom Vlade Republike Hrvatske sukladno odredbama ovoga Zakona.

#### **Članak 50.**

(1) Plaću službene osobe i drugih službenika i namještenika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je službenik raspoređen i osnovice za izračun plaće.



(2) Osnovica za izračun plaće iz stavka 1. ovoga članka je osnovica utvrđena prema propisima o državnim službenicima, nakon čega se uvećava za 0,5% za svaku godinu navršenog radnog staža.

#### **Članak 51.**

(1) Službene osobe pored plaće utvrđene prema odredbi članka 49. ovoga Zakona imaju za posebne uvjete rada i opasnost te odgovornost u obavljanju poslova pravo i na dodatak na plaću.

(2) Dodatke iz stavka 1. ovog članka utvrđuje Vlada Republike Hrvatske u postotku od plaće službene osobe.

### **d) Prava, obveze i odgovornosti**

#### **Članak 52.**

(1) Službene osobe dužne su izvršavati poslove na koje su raspoređene i kada je to povezano sa opasnošću za njihov život, zdravlje ili njihovu imovinu.

(2) Službene osobe dužne su temeljem naloga nadređene im osobe poslove obavljati i duže od punog radnog vremena, ako je to nužno radi uspješnog i pravovremenog obavljanja službenog posla.

(3) Službenim osobama za rad iz stavka 3. ovoga članka pripada pravo na novčanu naknadu ili im se određuju slobodni dani, sukladno pravilniku o radu sigurnosne službe.

#### **Članak 53.**

(1) Dužnosnici i službene osobe imaju pravo na staž osiguranja u povećanom trajanju, tako da se svakih 12 mjeseci stvarno provedenih na dužnosti odnosno radu računa kao 15, 16 odnosno 18 mjeseci staža osiguranja.

(2) Na prijedlog ravnatelja, Vlada će odrediti radna mjesta sa stažom osiguranja u povećanom trajanju.

#### **Članak 54.**

(1) Čelnici i drugi dužnosnici, te službene osobe sigurnosnih službi ne smiju biti članovi političkih stranaka, niti smiju sudjelovati u njihovim aktivnostima ili politički djelovati u sigurnosnim službama, a ne smiju obavljati i neku drugu javnu ili profesionalnu dužnost.

(2) Čelnici i drugi dužnosnici te službene osobe sigurnosnih službi ne smiju biti članovi uprava ili nadzornih odbora trgovačkih društava niti odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba.

(3) Čelnici i drugi užnosnici sigurnosnih službi ne smiju, bez suglasnosti Savjeta za nacionalnu sigurnost, javno istupati i komentirati rad službe i drugih tijela i osoba u pitanjima nacionalne sigurnosti, te iznositi podatke o dokumentima i činjenicama koje su saznali u svom radu.

#### **Članak 55.**

(1) Čelnici i drugi užnosnici sigurnosnih službi, te drugi zaposlenici sigurnosnih službi koji su imali pristup podacima sigurnosne službe dužni su čuvati podatke koji su zakonom određeni kao tajni bez obzira na način na koji su ih doznali, dok na zakonom propisan način ne budu oslobođeni čuvanja tajne.

(2) Povreda odredbe stavka 1. ovoga članka predstavlja razlog za razrješenje odnosno prestanak rada čelnika, drugih dužnosnika i zaposlenika iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Obaveza čuvanja tajne traje i nakon prestanka rada čelnika, drugih dužnosnika i zaposlenika iz stavka 1. ovoga članka u skladu sa zakonom.

(4) Ravnatelj sigurnosnih službi će donijeti propise o označavanju vrste i stupnja tajnosti podataka, načinu postupanja s tajnim podacima i posebnim zaštitnim mjerama čuvanja tajnih podataka.

#### **Članak 56.**

Sigurnosne službe za svoje zaposlenike i tajne suradnike ugovaraju životno osiguranje ili osiguranje za slučaj smrti ili gubitka radne sposobnosti u vezi s radom.

#### **Članak 57.**

(1) Službena osoba koja je odlukom nadležne zdravstvene komisije proglašena nesposobnim za obavljanje poslova na koje je raspoređena, zbog ozljede ili oboljenja koje je nastupilo u obavljanju sigurnosnih poslova, raspoređuje se na druge poslove koje može obavljati time da zadržava plaću i druga prava iz službeničkog odnosa, a ako se ne može rasporediti zadržava plaću i druga prava iz službeničkih odnosa do donošenja konačnog rješenja o pravu na mirovinu, a najdulje tri godine od dana donošenja odluke o nesposobnosti.

(2) Službena osoba koja u obavljanju poslova ili povodom obavljanja tih poslova izgubi život sahranit će se u mjestu koje odredi njegova obitelj na teret sredstava državnog proračuna.

(3) U slučaju iz stavka 2. obitelj službene osobe ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć u visini posljednje njegove isplaćene neto plaće uvećane 12 puta.

**Članak 58.**

(1) Osoba koja pruži pomoć službenoj osobi sigurnosne službe u obavljanju njenih poslova i tim povodom bude ozlijeđena ili se razboli, a nije osigurana po drugoj osnovi, za vrijeme liječenja ima prava iz zdravstvenog osiguranja, a za slučaj invalidnosti prouzročene ozljedom ili bolešću prava iz mirovinskog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna, jednako kao da je zaposlena u sigurnosnoj službi.

(2) Obitelj osobe koja prilikom pružanja pomoći službenoj osobi sigurnosne službe u obavljanju njenih poslova izgubi život ima prava iz stavaka 2. i 3. članka 57. ovoga Zakona.

**Članak 59.**

Ravnatelj sigurnosne službe imenuje povjerenstvo koje utvrđuje okolnosti pod kojima su izgubile život ili su bile ozlijeđene ili su se razbolile službena osoba ili osoba koja je pružala pomoć službenoj osobi sigurnosne službe u obavljanju njenih poslova.

**Članak 60.**

(1) Ako je protiv službene osobe pokrenut kazneni postupak zbog radnji počinjenih u obavljanju poslova sigurnosne službe, sigurnosna služba će službenoj osobi osigurati odvjetništvo i drugu pravnu pomoć, osim ako je kazneni postupak pokrenut na temelju kaznene prijave sigurnosne službe.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka sigurnosna služba će osigurati pravnu pomoć službenoj osobi i nakon što joj je prestao radni odnos.

**Članak 61.**

Službene osobe sigurnosnih službi ovisno o složenosti poslova imaju pravo na dopunsko zdravstveno osiguranje na teret sredstava državnog proračuna.

**Članak 62.**

(1) Službenoj osobi kojoj prestaje radni odnos zbog ostvarivanja prava na mirovinu, pripada otpremnina u visini njene neto plaće ostvarene kroz posljednjih pet mjeseci rada, pod uvjetom da je najmanje 10 godina mirovinskog staža provela na radnom mjestu službene osobe u sigurnosnoj službi.

(2) Kao vrijeme provedeno na radnom mjestu sigurnosnih službi računa se i vrijeme provedeno na odgovarajućim poslovima u sigurnosnim službama koje prestaju s radom temeljem ovoga Zakona.

**Članak 63.**

(1) Za štetu nastalu građanima ili pravnim osobama nezakonitim, namjernim ili krajnje nepažljivim postupanjem zaposlenika sigurnosne službe odgovorna je Republika Hrvatska.

(2) Republika Hrvatska ima pravo od zaposlenika sigurnosne službe za koga se utvrdi da je kriv za nastanak štete iz stavka 1. ovoga članka, tražiti povrat iznosa isplaćenog trećim osobama.

(3) Službenu osobu koja je odgovorna za štetu počinjenu namjerno ili krajnjom nepažnjom može se iz opravdanih razloga u cijelosti ili djelomično osloboditi obveze naknade štete.

(4) Opravdani razlozi su osobito postupanje službene osobe u izvanrednim uvjetima ili pod okolnostima kada je štetu bilo otežano ili nemoguće izbjeći.

(5) Postojanje okolnosti iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje i rješenje o djelomičnom ili potpunom oslobađanju od štete donosi ravnatelj.

#### **e) Povrede službene dužnosti**

##### **Članak 64.**

(1) Za povrede službene dužnosti službenih osoba, drugih službenika i namještenika Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA), važe propisi koji uređuju odgovornost državnih službenika i namještenika za povrede službene odnosno radne dužnosti ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Za povrede službene dužnosti službenih osoba, drugih službenika i namještenika Vojne sigurnosne agencije (VSA), važe propisi koji uređuju odgovornost službenih osoba i drugih službenika i namještenika Ministarstva obrane za povrede službene odnosno radne dužnosti ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

##### **Članak 65.**

(1) Zbog lakše povrede službene dužnosti i radne dužnosti, odnosno zbog stegovne pogreške zaposlenika Vojne sigurnosne agencije (VSA), postupak na prijedlog nadređene službene osobe vodi i rješenje donosi osoba koja upravlja radom ravnatelj ustrojstvene jedinice sigurnosne službe odnosno osoba koju on odredi.

(2) Zbog teže povrede službene dužnosti odnosno zbog stegovnog prijestupa postupak na prijedlog ravnatelja sigurnosne službe vode i rješenja donose posebni disciplinski odnosno stegovni sudovi.

(3) Prvostupanjski disciplinski odnosno stegovni sudovi imaju predsjednika i pet članova od kojih su predsjednik i najmanje dva člana diplomirani pravnici iz reda zaposlenika sigurnosne službe. Prvostupanjski sudovi odlučuju u vijeću od tri člana koje imenuje predsjednik prvostupanjskog suda za svaki pojedini slučaj. Vijeću uvijek predsjeda član imenovan iz reda diplomiranih pravnika, a može mu predsjedati i predsjednik suda.

(4) Drugostupanjski disciplinski odnosno stegovni sudovi imaju predsjednika i sedam članova od kojih su predsjednik i najmanje četiri člana diplomirani pravnici iz reda zaposlenika sigurnosne službe. Drugostupanjski sud odlučuje u vijeću od tri člana koje imenuje predsjednik drugostupanjskog suda za svaki pojedini slučaj. Vijeću uvijek predsjedava član imenovan iz reda diplomiranih pravnika, a može mu predsjedati i predsjednik drugostupanjskog suda.

(5) U postupcima protiv službenih osoba zbog povrede službene dužnosti javnost je isključena.

### **Članak 66.**

Lake povrede službene dužnosti su uz lake povrede službene dužnosti propisane Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, odnosno stegovne pogreške su uz stegovne pogreške propisane Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske i:

- nepropisno postupanje s povjerenim sredstvima za rad,
- neuljudan odnos prema strankama i suradnicima za vrijeme rada.

### **Članak 67.**

Teže povrede službene dužnosti su uz teže povrede službene dužnosti propisane Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, odnosno stegovni prijestupi su uz stegovne prijestupe propisane Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske i:

- davanje podataka neovlaštenim osobama,
- nepravilno ili nenamjensko korištenje povjerenih sredstava,
- iznošenje neistinitih činjenica o obavještajno-sigurnosnoj službi,
- poduzimanje ili nepoduzimanje bilo koje radnje s ciljem onemogućavanja ili otežavanja izvršavanja poslova obavještajno-sigurnosne službe.

### **Članak 68.**

Zaposleniku sigurnosne službe se za tešku povredu službene dužnosti odnosno stegovnog prijestupa uz disciplinske kazne određene Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, odnosno stegovne kazne određene Zakonom o službi u Oružanim snagama može izreći i disciplinska odnosno stegovna kazna prestanka radnog odnosa uvjetno na vrijeme od 3 do 12 mjeseci.

### **Članak 69.**

Kada je prije pokretanja ili tijekom disciplinskog odnosno stegovnog postupka službena osoba udaljena iz službe oduzima joj se službena iskaznica, oružje i druga sredstva koja su joj povjerena za obavljanje posla.

## **f) Premještaj**

### **Članak 70.**

- (1) Radi potrebe obavljanja poslova službena osoba može privremeno ili trajno biti premještena u drugu ustrojstvenu jedinicu sigurnosne službe, u istom ili drugom mjestu rada.
- (2) Premještaj do jedne godine smatra se privremenim premještajem.
- (3) Trajni premještaj je moguć samo uz suglasnost službene osobe.
- (4) Žalba protiv rješenja o premještaju ne odgađa njegovo izvršenje.

### **Članak 71.**

- (1) Službena osoba koja se trajno premješta u drugo mjesto rada udaljeno više od 50 kilometara od mjesta njegova stanovanja, ima pravo, najduže u roku od šest mjeseci od dana premještaja, na osiguranje odgovarajućeg smještaja za službenu osobu i njegovu obitelj, te pravo na naknadu selidbenih troškova.
- (2) Službena osoba premještena na vlastiti zahtjev nema prava iz stavka 1. ovoga članka.

### **Članak 72.**

- (1) Službena osoba koja se privremeno ili trajno, do osiguranja uvjeta za smještaj prema odredbi članka 71., premještava u drugo mjesto rada udaljeno više od 50 kilometara od mjesta njegovog stanovanja ima pravo na:
  - jednokratnu novčanu naknadu u visini njegove prosječne plaće isplaćene u posljednja tri mjeseca prije premještaja,
  - plaću ranijeg radnog mjesta ako je za njega povoljnija,
  - sedmodnevni plaćeni dopust za posjet obitelji svaka tri mjeseca i naknadu troškova prijevoza za takvu posjetu,
  - mjesečnu naknadu za odvojeni život ako uzdržava obitelj,
  - odgovarajući smještaj i prehranu.
- (2) Službena osoba koja se premješta na vlastiti zahtjev nema prava iz stavka 1. ovoga članka.

### **Članak 73.**

- (1) Temeljem sporazuma između ravnatelja sigurnosne službe i čelnika drugog državnog tijela, službena osoba može, uz njen pristanak, privremeno, najdulje na godinu dana, ili trajno biti premještena na rad u drugo državno tijelo.
- (2) Sporazum o privremenom premještaju može se obnoviti za još jedno razdoblje od najdulje godinu dana.

### **Članak 74.**

(1) Službena osoba Obavještajne agencije (OA) može se rasporediti na rad u inozemstvo.

(2) Službena osoba Protuobavještajne agencije (POA) i Vojne sigurnosne agencije (VSA) može biti upućena na rad u inozemstvo u okviru suradnje s stranom sigurnosnom ili drugom odgovarajućom službom ili temeljem međunarodnog ugovora.

(3) Upućivanje na rad u inozemstvu prema odredbi stavka 2. ovoga članka ne smatra se premještanjem u smislu odredbi ovoga Zakona ili Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

### **Članak 75.**

Ravnatelji sigurnosnih službi pobliže će urediti prava, obveze i odgovornosti službene osobe za vrijeme premještanja u drugo državno tijelo ili za vrijeme rada u inozemstvu.

## **g) Prestanak službe**

### **Članak 76.**

(1) Službenoj osobi sigurnosne službe, uz slučajeve prestanka državne službe propisane Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, a za službene osobe Vojne sigurnosne agencije (VSA) i/ili Zakonom o službi u Oružanim snagama, služba može prestati ako izravno nadređeni službenik utvrdi da je nesavjesnim obavljanjem poslova ili povredom propisa kojima se uređuje rad sigurnosne službe onemogućavala obavljanje poslova iz njenog djelokruga.

(2) Pod onemogućavanjem obavljanja poslova iz stavka 1. ovoga članka smatra se prekoračenje ovlasti ili neprimjenjivanje ovlasti, uslijed čega je nastupila šteta za fizičke ili pravne osobe, tijela državne vlasti ili Republiku Hrvatsku.

(3) Rješenje o prestanku službe u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, po pribavljenom mišljenju nadređenog službenika donosi ravnatelj.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

### **Članak 77.**

Uz slučajeve prestanka službe po sili zakona, propisane Zakonom o državnim službenicima i namještenicima odnosno Zakonom o službi u Oružanim snagama službenoj osobi po sili zakona služba prestaje:

1. kada joj nadležno tijelo utvrdi pravo na mirovinu radi profesionalne nesposobnosti za rad – danom prvomoćnosti rješenja,
2. kada se sazna da su podaci o ispunjavanju uvjeta iz članka 44. stavka 2. ovoga Zakona lažni – danom saznanja,
3. kada je osuđena za kazneno djelo za koje se progoni po služenoj dužnosti, osim za kaznena djela iz glave XX. Kaznenog zakona Republike Hrvatske koja se odnose na sigurnost prometa – danom pravomoćnosti presude,
4. ako odbije premještaj – danom kojim se morao javiti na dužnosti,
5. kada se sazna da je postupilo suprotno odredbi članka 53. ovoga Zakona – danom saznanja o povredi ove odredbe.

## **IX. GRAĐANSKI NADZOR NAD SIGURNOSNIM SLUŽBAMA**

### **Članak 78.**

(1) U ostvarivanju građanskog nadzora nad sigurnosnim službama Hrvatski sabor može, osobito:

- zatražiti od Vijeća za nacionalnu sigurnost izvješća o stanju nacionalne sigurnosti u cjelini ili u pojedinim područjima;

- zatražiti od Savjeta za nacionalnu sigurnost informaciju o pojedinim djelatnostima koje provodi sigurnosna služba;

- zatražiti od Savjeta za nacionalnu sigurnost informaciju o provođenju mjera tajnog prikupljanja podataka ili o provođenju mjere tajnog prikupljanja podataka prema određenim osobama;

- zatražiti od svojeg odbora nadležnog za nacionalnu sigurnost, da sasluša čelnike i službene osobe sigurnosne službe kada pretpostavlja da je neka djelatnost sigurnosne službe bila nezakonita, i da ga o tome obavijesti;

- biti obaviješten o tome da služba nacionalne sigurnosti provodi djelatnosti prikupljanja informacija koje se tiču zastupnika ili osobe koja je član njegovog porodičnog domaćinstva;

- obaviti razgovor s kandidatom za čelnika sigurnosne službe.

(2) Svoje ovlasti građanskog nadzora nad sigurnosnim službama Hrvatski sabor može obavljati i putem svog odbora nadležnog za nacionalnu sigurnost, osobito ako se radi o razmatranju izvješća i podataka koji predstavljaju državnu tajnu, pa je takova pitanja nužno raspraviti bez prisustva javnosti.

(3) Informacije odboru Hrvatskog sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost ne sadrže podatke o osobama s kojima je surađivala sigurnosna služba u provođenju svoje djelatnosti i podatke o načinu (metodi) kojim su prikupljene informacije.



**Članak 79.**

(1) Hrvatski sabor određuje način obavljanja stručnih poslova u cilju ostvarivanja građanskog nadzora nad sigurnosnim službama, i u tom cilju može osnovati posebnu službu.

(2) U obavljanju stručnih poslova u cilju ostvarivanja građanskog nadzora nad radom sigurnosnih službi mogu se ispitivati isprave, izvješća i drugi dokumenti sigurnosnih službi, te obavljati obavijesne razgovore sa djelatnicima sigurnosnih službi, radi utvrđenja činjenica odlučnih za ocjenu zakonitosti njihova rada, ali ne smije obavljati poslove koji su prema odredbama ovoga Zakona poslovi sigurnosnih službi niti u obavljanju svojih poslova smije primjenjivati mjere koje su ovlaštene primjenjivati sigurnosne službe.

(3) Nadzor se obavlja, u pravilu, uz prethodnu obavijest glavnom ravnatelju sigurnosne službe. Izuzetak određuje predsjednik odbora Hrvatskog sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost.

(4) O izvršenom nadzoru sastavlja se zapisnik koji se, s preslikom dokumenata odlučnih za ocjenu rezultata nadzora i uz očitovanje sigurnosne službe, dostavlja odboru Hrvatskoga sabora nadležnom za nacionalnu sigurnost i Vijeću za nacionalnu sigurnost.

**Članak 80.**

Stručni poslovi nužni za ostvarivanje građanskog nadzora nad sigurnosnim službama obavljaju se prema Programu kojeg donosi odbor Hrvatskog sabora nadležan za nacionalnu sigurnost ili na poseban zahtjev Vijeća za nacionalnu sigurnost, nadzoru se može pristupiti i temeljem prijave i obavijesti građana o nezakonitosti rada sigurnosnih službi.

**Članak 81.**

(1) Odlukom o osnivanju službe za obavljanje stručnih poslova u cilju ostvarivanja građanskog nadzora nad sigurnosnim službama određuje se unutarnje ustrojstvo službe, okvirni broj službenika i namještenika potrebnih za obavljanje poslova službe, načinu upravljanja službom, uvjeti za imenovanje i razrješenje osobe koja upravlja radom službe i druga pitanja od osobitog značaja za njen rad.

(2) Na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka pravilnik o unutarnjem redu službe za obavljanje stručnih poslova u cilju ostvarivanja građanskog nadzora nad sigurnosnim službama utvrđuje se potreban broj službenika i namještenika s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća i uvjeta za njihovo obavljanje, njihove ovlasti i odgovornosti te druga pitanja od značaja za rad koja nisu uređena odlukom iz stavka 1. ovoga članka.

**Članak 82.**

(1) Na osobe koje upravljaju službom iz članka 79. ovoga Zakona i službenike i namještenike koji obavljaju stručne poslove u cilju ostvarivanja građanskog nadzora nad sigurnosnim službama odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima su uređeni položaj, prava i obveze i odgovornosti i način utvrđivanja plaća dužnosnika, službenih osoba i drugih službenika i namještenika sigurnosnih službi (Glava VIII.).

(2) U obavljanju protuobavještajne zaštite provodi se sigurnosna provjera osoba te službenika i namještenika iz stavka 1. ovoga članka.

## **X. SREDSTVA ZA RAD SIGURNOSNIH SLUŽBI**

### **Članak 83.**

(1) Sredstva za rad sigurnosnih službi osiguravaju se u državnom proračunu.

(2) U okviru sredstava za rad sigurnosnih službi osiguravaju se i posebna sredstva za radni prostor, tehničku opremu, posebne namjene u obavljanju obavještajnih i protuobavještajnih poslova, školovanje, obuku i osposobljavanje službenih osoba sigurnosnih službi, te namjene iz članka 30. ovoga Zakona.

### **Članak 84.**

Financijsko i materijalno poslovanje sigurnosnih službi, obavlja se na način propisan za tijela državne uprave. Podaci o financijskom i materijalnom poslovanju tajni su.

## **XI. ZAVOD ZA INFORMACIJSKU SIGURNOST I KRIPTO-ZAŠTITNU TEHNOLOGIJU**

### **Članak 85.**

(1) Vlada Republike Hrvatske osnovat će Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju, ustanovu za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja protokola, opreme, sredstava i tehnologije namijenjene za zaštitu tajnih podataka u informacijskim i telekomunikacijskim sustavima, kao i informacijskih i telekomunikacijskih mreža i kanala kojima se tajni podaci razmjenjuju u sustavu nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske.

(2) Vlada Republike Hrvatske će aktom o osnivanju Zavoda imenovati privremenog ravnatelja Zavoda koji će pod nadzorom Vlade Republike Hrvatske obaviti pripreme za početak rada ove Zavoda.

(3) Sigurnosne službe mogu od Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju tražiti podatke ili usluge iz njegovog djelokruga, kada im je to nužno radi obavljanja njihovih sigurnosnih poslova, a Zavod im je dužan dati tražene podatke i pružiti tražene usluge.

(4) Tijela državne vlasti su dužna primjenjivati norme zaštite tajnosti podataka koje usvoji Savjet za nacionalnu sigurnost na prijedlog Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju, a po pribavljenom mišljenju sigurnosnih službi.

(5) Sredstva za rad Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju osiguravaju se u državnom proračunu.

## **XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Članak 86.**

(1) Vlada Republike Hrvatske donijeti će uredbe iz članka 6. stavka 4. i članka 38. stavka 1. ovoga Zakona, a Hrvatski sabor odluku iz članka 81. stavka 1., u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Pravilnici o unutarnjem redu sigurnosnih službi, Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost donijet će se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu akata iz stavka 1. ovoga članka.

### **Članak 87.**

Čelnici sigurnosnih službi i predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost imenovat će se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

### **Članak 88.**

(1) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona započinju s radom Obavještajna agencija (OA) i Protuobavještajna agencija (POA), a prestaju s radom Služba za zaštitu ustavnog poretka i Ured za nacionalnu sigurnost.

(2) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona zaposlenici Ureda za nacionalnu sigurnost postaju zaposlenici Obavještajne agencije (OA), a zaposlenici Službe za zaštitu ustavnog poretka postaju zaposlenici Protuobavještajne agencije (POA) i rasporedit će se na poslove utvrđene pravilnicima o unutarnjem redu ovih službi.

### **Članak 89.**

(1) Na dan početka primjenjivanja ovog Zakona počinje s radom Vojna sigurnosna agencija (VSA), a prestaju s radom Sigurnosno-informativna služba Ministarstva obrane, Obavještajna služba Ministarstva obrane i Obavještajna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

(2) Na dan početka primjenjivanja ovog Zakona zaposlenici Sigurnosno-informativne službe Ministarstva obrane, Obavještajne službe Ministarstva obrane i Obavještajne uprave Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske, postaju zaposlenici Vojne sigurnosne agencije (VSA) i rasporedit će se na poslove utvrđene Pravilnikom o unutarnjem redu ove agencije.

(3) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona Nacionalna služba elektroničkog izviđanja započinje s radom kao unutarnja ustrojstvena jedinica Obavještajne agencije (OA).

### **Članak 90.**

(1) Zaposlenici Ureda za nacionalnu sigurnost i Službe za zaštitu ustavnog poretka te zaposlenici službi iz članka 89. stavak 1. ovoga Zakona mogu se u sigurnosnim službama čiji postaju zaposlenici rasporediti na radna mjesta za koja se traži za jedan stupanj viša stručna sprema od one koju imaju ako su od prijama u ove službe do stupanja na snagu ovoga Zakona obavljali istovrsne ili slične poslove.

(2) Zaposlenici iz stavka 1. ovoga članka mogu se rasporediti na položaje u sigurnosnim službama uz uvjet da u roku od četiri godine od dana rasporeda steknu traženu stručnu spremu.

### **Članak 91.**

(1) Zaposlenici iz članka 88. stavak 2. i 89. stavak 2. ovoga Zakona nastavljaju s radom na poslovima radnih mjesta na kojima su zatečeni na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona i zadržavaju plaću i dodatke na plaću do donošenja rješenja o rasporedu na poslove utvrđene pravilnicima o unutarnjem redu sigurnosnih službi.

(2) Zaposlenici iz članka 88. i 89. ovoga Zakona, koji ne budu raspoređeni i zaposlenici koji odbiju raspoređivanje stavit će se na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske i imaju prava propisana Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

### **Članak 92.**

(1) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona, prostor, opremu, uređaje i druga sredstva Ureda za nacionalnu sigurnost preuzima Obavještajna agencija (OA), a Službe za zaštitu ustavnog poretka Protuobavještajna agencija (POA), ako Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske suglasno ne odrede drugačije..

(2) Na dan početka primjenjivanja ovog Zakona prostor, opremu, uređaje i druga sredstva postojeće Sigurnosno-informativne službe Ministarstva obrane i Obavještajne službe Ministarstva obrane preuzima Vojna sigurnosna agencija (VSA).

### **Članak 93.**

(1) Do dana stupanja na snagu Pravilnika o načinu sigurnosnog djelovanja Obavještajne agencije (OA) odgovarajuće će se primjenjivati odredbe akta kojim je uređen način sigurnosnog djelovanja Ureda za nacionalnu sigurnost ako nisu suprotne odredbama ovoga Zakona.

(2) Do dana stupanja na snagu Pravilnika o načinu sigurnosnog djelovanja Protuobavještajne agencije (POA) odgovarajuće će se primjenjivati odredbe akta kojim je uređen način sigurnosnog djelovanja Službe za zaštitu ustavnog poretka ako nisu suprotne odredbama ovoga zakona.

(3) Do dana stupanja na snagu Pravilnika o načinu sigurnosnog djelovanja Vojne sigurnosne agencije (VSA) odgovarajuće će se primjenjivati odredbe akata kojima je uređen način sigurnosnog djelovanja službi iz članka 89. stavak 1. ovoga Zakona.

**Članak 94.**

Protuobavještajna agencija (POA) osigurava kriminalističkoj policiji operativno-tehničko provođenje mjere nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora, odnosno sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu propisane Zakonom o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 110/97, 58/99 i 112/99).

**Članak 95.**

Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona prestaje s radom Nacionalno povjerenstvo za sigurnost osnovano Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 26. srpnja 2000. godine, a njihove poslove preuzima Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost.

**Članak 96.**

(1) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o Uredu za nacionalnu sigurnost ("Narodne novine", broj 37/95).

(2) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članka 13. do 17. i članka 17a. do 17d. Zakona o unutarnjim poslovima ("Narodne novine", br. 55/89, 18/90, 47/90, 19/91, 29/91 - pročišćeni tekst, 73/91, 19/92, 33/92, 76/94, 161/98, 29/2000 i 53/2000).

**Članak 97.**

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. travnja 2002. godine.

## Obrazloženje

### 1. Članak 1.

Odredbom članka 1. stavak 1. osnivaju se sigurnosne službe (Obavještajna agencija (OA), Protuobavještajna agencija (POA) i Vojna sigurnosna agencija (VSA), koje obavljaju obavještajne i protuobavještajne poslove (prikupljanje, analiza, obrada i ocjena podataka, te drugi poslovi određeni Glavom V. ovoga Zakona) potrebne za zaštitu nacionalne sigurnosti i nužne za donošenje odluka značajnih za ostvarivanje nacionalnih interesa u području nacionalne sigurnosti.

Odredbom stavka 2., u provođenju odredbe članka 102. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske ovim se Zakonom propisuje da se radi suradnje Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske u usmjeravanju rada sigurnosnih službi osniva Vijeće za nacionalnu sigurnost. (pobliže uređeno odredbama članaka 3. i 4.). Propisuje se dalje da radi operativnog usklađivanja rada sigurnosnih službi se osniva Savjet za nacionalnu sigurnost (pobliže uređeno odredbom članka 5.).

Odredbom stavka 3. propisuju se akti temeljem kojih sigurnosne službe obavljaju poslove iz svog djelokruga, pri čem, prema odredbi stavka 4., ove poslove smiju obavljati samo u skladu sa zakonom i propisima za provođenje zakona, a njihov rad nadziru Vijeće na nacionalnu sigurnost i Hrvatski sabor.

### 2. Članak 2.

Kako Ustav Republike Hrvatske u odredbi članka 80. propisuje (samo) da Hrvatski sabor donosi Strategiju nacionalne sigurnosti nužno je zakonom urediti temeljna pitanja koja se uređuju Strategijom nacionalne sigurnosti, a kako je Strategija nacionalne sigurnosti temeljni dokument za djelovanje sigurnosnog sustava kojeg čine sigurnosne službe, to je učinjeno ovim Zakonom. Nacrt prijedloga Strategije nacionalne sigurnosti utvrdilo bi Vijeće za nacionalnu sigurnost, a predlagač Strategije bila bi Vlada Republike Hrvatske, uz suglasnost Predsjednika Republike.

### 3. Članak 3.

Osnivanje Vijeća za nacionalnu sigurnost posljedica je odredbe članka 102. Ustava Republike Hrvatske prema kojoj Predsjednik Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske, u skladu s Ustavom i zakonom, surađuju u usmjeravanju rada sigurnosnih službi, ali i potreba uspostave tijela (kojeg prema odredbi članka 4. čine Predsjednik Republike, predsjednik Vlade, potpredsjednik Vlade za unutarnju i vanjsku politiku, ministri određeni tom odredbom i načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga) koje će ne samo politički usmjeravati rad sigurnosnih službi nego i politički upravljati sustavom nacionalne sigurnosti, pa se propisuju poslovi Vijeća za nacionalnu sigurnost.

### 4. Članak 4.

Određuje se sastav Vijeća za nacionalnu sigurnost, ravnopravnost Predsjednika Republike i predsjednika Vlade u sazivanju njegovih sjednica i određivanju pitanja o kojima će se raspravljati, te se propisuje da odluke Vijeća supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. Kako Ustav Republike Hrvatske razgraničava ovlasti zakonodavne vlasti i tijela državne izvršne vlasti propisuje se kada i pod kojim uvjetima u radu Vijeća za nacionalnu sigurnost sudjeluju predsjednik Hrvatskoga sabora, ministar gospodarstva i ministar financija. Propisuje se kada i druge osobe mogu sudjelovati u radu Vijeća.

## 5. Članak 5.

Savjet za nacionalnu sigurnost kojeg čine potpredsjednik Vlade zadužen za unutarnju i vanjsku politiku (koji je predsjednik Savjeta), savjetnik Predsjednika Republike za nacionalnu sigurnost (koji je zamjenik predsjednika Savjeta), čelnici sigurnosnih službi i predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, provodi odluke Predsjednika Republike i Vlade u usmjeravanju rada službi, operativno usklađuje rad sigurnosnih službi i poduzima mjere za unaprjeđenje njihovog rada. Savjet za nacionalnu sigurnost mogu sazivati i pitanja o kojima će raspravljati i odlučivati mogu određivati Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

## 6. Članak 6.

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavlja poslove koji Vijeću za nacionalnu sigurnost omogućuju analizu izvješća sigurnosnih službi i ocjenu njihova rada, omogućuju provođenje nadzora nad sigurnosnim službama, te druge poslove određene ovom odredbom. Ured nema ovlasti obavljanja poslova sigurnosnih službi (obavještajnih i protuobavještajnih), ne smije primjenjivati mjere koje smiju primjenjivati sigurnosne službe, niti smije postavljati zahtjeve sigurnosnim službama u odnosu na obavljanje poslova iz njihovog djelokruga. Unutarnje ustrojstvo Ureda uredit će se uredbom Vlade Republike Hrvatske, a predstojnika Ureda imenuju odnosno razrješavaju sporazumno Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

## 7. Članak 7.

Obavještajna agencija (OA) je državna upravna organizacija koja planira i provodi obavještajno djelovanje u inozemstvu, a poslovi su joj određeni odredbom stavka 2. ovoga članka. Kako Protuobavještajna agencija (POA) i Vojna sigurnosna agencija (VSA) ne mogu svoje poslove obavljati u inozemstvu uređuje se način na koji Obavještajna agencija (OA) za njihove potrebe obavlja određene poslove.

## 8. Članci 8. i 9.

Protuobavještajna agencija (POA) je državna upravna organizacija koja planira i provodi protuobavještajno djelovanje u zemlji, s poslovima određenim odredbama ovoga članka. Protuobavještajna agencija (POA) ovlaštena je poduzimati ovim Zakonom određene mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju neka ljudska prava i slobode (te su mjere određene odredbom članka 17. stavak 1. ovoga Zakona). Uređuje se način na koji Protuobavještajna agencija (POA) za potrebe Vojne sigurnosne agencije (VSA) obavlja određene poslove koje prema odredbama ovog Zakona ne može neposredno obavljati Vojna sigurnosna agencija (VSA). U Protuobavještajnoj agenciji (POA) ustrojjava se Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija s poslovima određenim odredbama članka 9.

## 9. Članak 10.

Vojna sigurnosna agencija (VSA) je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane koja planira i provodi obavještajnu i protuobavještajnu potporu Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske. Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju obavještajnih poslova ne može u miru operativno prikupljati podatke u inozemstvu (to za nju čini Obavještajna agencija).

## 10. Članak 11.

Propisuje se ovlast Vojne sigurnosne agencije (VSA) u obavljanju protuobavještajnih poslova prema pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga te građanima zaposlenim u tijelima, službama i ustanovama Ministarstva obrane i Oružanih snaga, te slučajevi i uvjeti kada za njene potrebe te poslove obavlja Protuobavještajna agencija.

## 11. Članak 12.

Strategijsko elektroničko izviđanje za potrebe Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA) provode Središnjica elektroničkog izviđanja Oružanih snaga Republike Hrvatske temeljem planova provođenja izviđanja koje donosi Savjet za nacionalnu sigurnost na prijedlog ravnatelja ovih službi.

## 12. Odredbe Glave V. Poslovi i ovlasti sigurnosnih službi

## a) Prikupljanje podataka (članci 13. – 16.)

Propisuju se načini prikupljanja podataka značajnih za nacionalnu sigurnost (članak 13.), pri čem se posebno uređuju obaveze sigurnosne službe i prava osoba od kojih se prikupljaju podaci (članak 14.). Sigurnosne službe mogu prikupljati podatke korištenjem tajnih suradnika, pod uvjetima i na način propisanim napatkom ravnatelja službe (članak 15.). Odredba članka 15. primjenjuje se pod uvjetima propisanim odredbom članka 31. stavak 1. ovoga Zakona, kojom odredbom se štiti identitet osobe koja je sigurnosnoj službi dala određene podatke od interesa za nacionalnu sigurnost.

Obavljanje poslova iz djelokruga sigurnosnih službi zahtjeva propisivanje obveze tijelima državne uprave, tijelima sudbene vlasti i pravnim osobama koje vode ili upravljaju registrima i zbirkama osobnih i drugih podataka da sigurnosnim službama omoguće pristup ovakovim zbirkama (članak 16.).

## b) Poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode (članci 17. – 21.)

Protuobavještajna agencija (POA) i Vojna sigurnosna agencija (VSA) mogu, prema odredbi članka 17., ako se podaci od značaja za nacionalnu sigurnost ne mogu prikupiti na drugi način ili je njihovo prikupljanje povezano s nerazmjernim teškoćama, podatke prikupljati mjerama tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode. To su mjere određene odredbom članka 17. stavak 3. Ovlaštene sigurnosne službe mogu mjere tajnog prikupljanja podataka poduzimati samo temeljem pismenog naloga za njihovo provođenje koje izdaje sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske (suce ovlaštene za izdavanje pismenog naloga određuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske). Izuzetno, ako bi odgoda provedbe mjera tajnog prikupljanja podataka onemogućila postizanje cilja primjena mjera može započeti na temelju naloga ravnatelja agencije, ali ne može trajati duže od 24 sata, odnosno nakon isteka roka od 24 sata smije se nastaviti provoditi samo temeljem pismenog naloga ovlaštenog suca. Odredbom stavka 6. članka 17. propisuje se obavezan sadržaj zahtjeva za poduzimanje mjera (zahtjev podnosi ravnatelj službe) i naloga za poduzimanje mjera, uz propisivanje da sadržaj zahtjeva i naloga predstavljaju državnu tajnu.

Odredbom članka 18. propisuje se vrijeme trajanja pojedinih mjera, istekom kojeg, ako postoji potreba za njihovim daljnjim provođenjem, je nužno ishoditi novi pismeni nalog.



Odredbom članka 19. propisuje se obveza pravnim osobama koje obavljaju poslove tehničkog komuniciranja na daljinu i poslove dostave poštanskih pošiljaka da omoguće ovlaštenim sigurnosnim službama provedbu mjera iz članka 17. stavak 3. točka 1. i točka 3. Zakona.

Odredbom članka 20. propisuju se uvjeti i način provođenja mjere iz članka 17. stavak 3. točka 4. Zakona.

Podaci prikupljeni primjenom mjera tajnog prikupljanja podataka mogu ukazivati na pripremanje i počinjanje kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti pa se propisuje, odredbom članka 21., obveza sigurnosne službe da o tome izvijesti državno odvjetništvo, ravnateljstvo policije ili vojnu policiju. Kako interes nacionalne sigurnosti može opravdavati daljnje poduzimanje ovih ili drugih mjera radi otkrivanja drugih osoba koje sudjeluju u pripremi ili počinjenju kaznenog djela, ovlašćuje se glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske da obvezu sigurnosne službe o prijavi kaznenog djela odloži za neko vrijeme.

c) Evidencije podataka i njihovo korištenje (članci 22. do 24.)

Propisuje se uspostavljanje evidencija o podacima koje u svom radu prikupe sigurnosne službe i dokumentima o tim podacima, o pravu građana da zahtjevaju od sigurnosnih službi uvid u dokumente o prikupljenim podacima, i slučajevi kada sigurnosne službe nisu dužne postupiti po ovakovim zahtjevima (u kojim slučajevima odluku donosi Savjet za nacionalnu sigurnost).

Odredba članka 24. nalaže sigurnosnim službama da prikupljene podatke mogu koristiti samo za svrhe radi kojih su prikupljeni i da osiguravaju tajnost prikupljenih podataka ( "Narodne novine", broj 108/96).

d) Sigurnosne provjere (članci 25. i 26.)

Propisuje se krug osoba za koje se provode sigurnosne provjere, način provođenja sigurnosnih provjera te ovlasti pojedinih sigurnosnih službi za provođenje određenih sigurnosnih provjera.

e) Protuobavještajna zaštita (članci 27. i 28.)

Ovim odredbama uređuje se sadržaj i oblici protuobavještajne zaštite, te ovlasti sigurnosnih službi u provođenju poslova protuobavještajne zaštite.

f) Mjere prikrivanja (članci 30. do 32.)

U obavljanju poslova iz djelokruga sigurnosnih službi osobito su značajne i nužne mjere prikrivanja (vlasništva nad stvarima, vlasništva nad pravnim osobama, stvarnog identiteta zaposlenika sigurnosne službe i drugih osoba s kojima u obavljanju svojih poslova surađuju sigurnosne službe, te naplatno korištenje tajnih usluga pravnih i fizičkih osoba) pa se s tim u svezi propisuje i korištenje sredstava i materijalno financijsko poslovanje sredstvima za provođenje mjera prikrivanja.

Odredbom članka 32. propisuje se obveza sigurnosnih službi i svih osoba i tijela u sustavu nacionalne sigurnosti da štite tajnost identiteta osoba i drugih izvora podataka, te način prikupljanja podataka. Ovi tajni podaci mogu se saopćiti samo tijelima sudbene vlasti koja su ih također dužna štiti. Propisuju se i prava koja u slučaju oštećenja zdravlja ili smrtnog stradavanja ima tajni suradnik sigurnosne službe odnosno članovi njegove obitelji.

g) Izvješćivanje (članak 33.)

Određuju se tijela i osobe kojima sigurnosne službe dostavljaju važnije podatke prikupljene njihovim radom i njihove procjene sigurnosnih situacija, te dostavljaju godišnja izvješća o svom radu i izvanredna izvješća o stanju nacionalne sigurnosti u području njihovog djelokruga.

12. Odredbe glave VI. Suradnja sigurnosnih službi (članci 34. do 37.)

Djelokrug rada sigurnosnih službi zahtjeva njihovu suradnju, pa se odredbom članka 34. uređuju pitanja suradnje sigurnosnih službi, i rješavanja sukoba nadležnosti u obavljanju njihovih poslova.

Sigurnosne službe dužne su u okviru svog djelokruga surađivati s tijelima i osobama određenim odredbom stavka 1. članka 35., a ova tijela i osobe dužne su obavještavati sigurnosnu službu ako imaju saznanja o postupcima koji bi mogli ugroziti nacionalnu sigurnost.

Sigurnosnim službama ovlast za suradnju sa stranim sigurnosnim službama daje Državno vijeće za nacionalnu sigurnost, a odredbom stavka 3. članka 36. uređuje se način ostvarivanja takove suradnje.

Odredbom članka 37. propisuje se ovlast sigurnosnim službama, i njena ograničenja, o dostavljanju stranim službama podataka kojima raspolažu sigurnosne službe o osobama koje su od interesa za strane sigurnosne službe.

13. Odredbe glave VII. Ustrojstvo i upravljanje sigurnosnim službama (članci 38. do 44.)

U sigurnosnim službama mogu se ustrojivati unutarnje ustrojstvene jedinice za obavljanje određenih poslova iz njihovog djelokruga, te službe za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova. U Protuobavještajnoj agenciji (POA) i Vojnoj sigurnosnoj agenciji (VSA) mogu se ustrojivati područne jedinice, a u Obavještajnoj agenciji (OA) privremene ispostave u inozemstvu (članak 38.). Ove ustrojstvene jedinice sigurnosnih službi osnivaju se uredbama koje donosi Vlada Republike Hrvatske, kojim uredbama se uređuju i pitanja određena odredbom članka 39. Na temelju uredbi o unutarnjem ustrojstvu ustrojstvenih jedinica donose se pravilnici o unutarnjem redu kojima se uređuju pitanja iz članka 38. Ovi pravilnici državna su tajna i ne objavljuju se. Postupci, mjere i sredstva koja primjenjuju u svom radu sigurnosne službe te način planiranja programiranja provedbe, evidentiranje izvješćivanja o poslovima iz djelokruga sigurnosnih službi uređuju se pravilnicima o načinu sigurnosnog djelovanja, koji su državna tajna i ne objavljuju se (članak 41.). Ovim odredbama određuju se donosioci i način donošenja prikazanih akata.

Radom sigurnosnih službi upravljaju ravnatelji, a radom njihovih ustrojstvenih jedinica pomoćnici ravnatelja (članak 42.). Ovom odredbom se propisuje da su ravnatelji sigurnosnih službi, njihovi zamjenici i njihovi pomoćnici dužnosnici.

Ustav Republike Hrvatske u odredbi članka 103. stavak 2. propisuje "Imenovanje čelnika sigurnosnih službi, uz prethodno pribavljeno mišljenje mjerodavnog odbora Zastupničkog doma Hrvatskoga sabora, supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade Republike Hrvatske.". U razradi ove odredbe Zakon, u odredbi članka 43. stavak 7., određuje da ravnatelji sigurnosnih službi i njihovi zamjenici imaju položaj čelnika sigurnosnih službi, i u drugim odredbama ovoga članka propisuje način utvrđivanja kandidata za čelničke dužnosti, vrijeme na koje se imenuju čelnici sigurnosnih službi i ograničenja u mogućnosti njihovog ponovnog imenovanja, te razloge, postupak i način razrješenja čelnika sigurnosne službe prije isteka mandata.

Odredbom članka 44. propisuje se normativni okvir koji mora omogućiti utvrđenje individualne odgovornosti za obavljanje poslova u sigurnosnim službama, te zaštita službenih osoba za provođenje naloga ako ocjenjuju da zapovjedeni očito čine kazneno djelo ili povrjeđuju zakon.

14. Odredbe glave VIII. Položaj, prava, obveze i odgovornosti dužnosnika, službenih osoba i drugih službenika i namještenika sigurnosnih službi (članci 45. do 77.)

Sigurnosne službe su državne upravne organizacije (Obavještajna agencija /OA/ i Protuobavještajna agencija /POA/) odnosno ustrojstvene jedinice ministarstva (Vojna sigurnosna agencija /VSA/), što znači da se na državne službenike i namještenike ovih tijela državne uprave primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima odnosno na državne službenike i namještenike Vojne sigurnosne agencije (VSA) primjenjuju odredbe Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, osim na ona pitanja prava, obveze, odgovornosti i načina utvrđivanja plaća koja su uređena ovim Zakonom (članak 45.).

Ovim se Zakonom uređuju drugačije ili se uređuju jer nisu uređena prikazanim zakonima koji se primjenjuju na državne službenike i namještenike neka pitanja (b) Prijama u službu (primjerice: "Za prijam na rad u sigurnosne službe nije obavezan natječaj"), (c) Plaća, (d) Prava, obveza i odgovornosti (primjerice: "Službene osobe dužne su izvršavati poslove na koje su raspoređene i kad je to povezano s opasnošću za njihov život, zdravlje ili imovinu"), (e) Povrede službene dužnosti, (f) Premještaja, (g) Prestanka službe.

15. Odredbe glave IX. Građanski nadzor nad sigurnosnim službama (članci 78. do 82.)

Ustav Republike Hrvatske u članku 80. propisuje da Hrvatski sabor ostvaruje građanski nadzor nad službama sigurnosti Republike Hrvatske, pa se u razradi ove odredbe odredbom članka 78. određuju ona osobito značajna pitanja koja obuhvaća ovaj građanski nadzor. Omogućuje se da u slučajevima kada treba razmotriti izvješća i podatke koja je nužno raspraviti bez prisustva javnosti, ovlasti građanskog nadzora Hrvatski sabor može obavljati putem svog odbora nadležnog za nacionalnu sigurnost.

Zakon ostavlja Hrvatskom saboru da uredi način obavljanja stručnih poslova nužnih za ostvarivanje građanskog nadzora nad sigurnosnim službama (članak 79.) i propisuje ovlasti i osnovna pitanja obavljanja ovih poslova. Zakonom se propisuje da se u obavljanju stručnih poslova nužnih za ostvarivanje građanskog nadzora nad sigurnosnim službama ne smiju obavljati poslove koji su prema odredbama ovoga Zakona poslovi sigurnosnih službi niti se u obavljanju ovih poslova smiju primjenjivati mjere koje su ovlaštene primjenjivati sigurnosne službe. Uređuju se pitanja u vezi s eventualnim osnivanjem posebne službe za obavljanje ovih poslova, te se propisuje da se na osobe koje obavljaju ove poslove primjenjuju posebne odredbe u ovom Zakonu kojima se uređuju prava, obveze, odgovornosti i način utvrđivanja plaća.

16. Odredbe glave X. Sredstva za rad sigurnosnih službi (članci 83. i 84.)

Sredstva za rad sigurnosnih službi osiguravaju se u državnom proračunu i u okviru tih sredstava osiguravaju se i sredstva za posebne namjene određene odredbom članka 83. stavak 2.

17. Odredbe glave XI. Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju (članak 85.)

Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da osnuje ustanovu Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju koja će obavljati poslove iz okvira djelatnosti određene odredbom članka 85. stavak 1. Ovu ustanovu Vlada Republike Hrvatske osnovat će uredbom iz članka 12. Zakona o ustanovama ("Narodne novine", broj 76/93) i tom uredbom kao osnivačkim aktom uredit će sva pitanja iz ove odredbe. Do početka rada ove ustanove poslove iz članka 85. obavljat će temeljem odredbe članka 6. stavak 1. Ured Državnog vijeća za nacionalnu sigurnost.

18. Odredbe glave XII. Prijelazne i završne odredbe (članci 86. do 96.)

Propisani su rokovi za donošenje uredbi Vlade Republike Hrvatske kojima se uređuje ustrojstvo i djelokrug rada sigurnosnih službi i Ureda Državnog vijeća za nacionalnu sigurnost te odluke Hrvatskog sabora kojima se uređuje ustrojstvo i djelokrug rada Nadzorne službe, te rokovi za donošenje pravilnika o unutarnjem redu ovih službi, koji rokovi za imenovanje čelnika sigurnosnih službi i predstojnika Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost (članci 86. i 87.).

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama", a počinje se primjenjivati na dan određen odredbom članka 96. Odredbama članaka 88., 89., 90., 91. i 92. propisuje se da ovim Zakonom osnovane sigurnosne službe započnu s radom na dan početka primjenjivanja Zakona i propisuje da s tim danom prestaju s radom postojeće službe koje obavljaju sigurnosne poslove (Služba za zaštitu ustavnog poretka, Ured za nacionalnu sigurnost i sigurnosne službe iz članka 89. stavak 1.). S tim u vezi uređuje se preuzimanje i raspoređivanje zaposlenika postojećih službi kao i preuzimanje prostora opreme, uređaja i drugih sredstava rada postojećih službi od strane sigurnosnih službi osnovanih ovim Zakonom.

Do časa donošenja pravilnika o načinu sigurnosnog djelovanja sigurnosnih službi (pravilnici iz članka 41. ovoga Zakona, primjenjivat će se, temeljem odredbe članka 93. odredbe odgovarajućih akata postojećih sigurnosnih službi.

Odredbom članka 94. obvezuje se Protuobavještajna agencija (POA) da osigurava za potrebe kriminalističke policije (dok se ova nabavom potrebne opreme ne osposobi) provođenje mjere nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora odnosno sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu propisane odredbom članka 180. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 110/97, 58/99 i 112/99).

Prema odredbi članka 6. Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavljat će poslove u vezi sigurnosti u komunikaciji te razmjeni informacija i dokumenata između Republike Hrvatske i stranih obrambenih organizacija, a sa odredbom članka 95. propisuje da danom početka primjenjivanja ovog Zakona prestaje s radom Nacionalno povjerenstvo za sigurnost osnovano Odlukom Vlade Republike Hrvatske, koje sada obavlja ove poslove.

Odredbom članka 96. propisuje se koji propisi prestaju važiti na dan početka primjenjivanja ovog Zakona.